កម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស

ENTERPRISES GO DIGITAL PROGRAM

រៀបចំដោយ

គណៈកម្មាធិការសេដ្ឋកិច្ច និង ធុរកិច្ចឌីជីថល

២០២៣

អគ្គលេខាធិការដ្ឋាននៃគណៈកម្មាធិការសេដ្ឋកិច្ច និងធុរកិច្ចឌីជីថល
រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
គេហទំព័រ៖ digitaleconomy.gov.kh

ឆ្នាំបោះពុម្ពផ្សាយ ៖ ២០២៣
© អគ្គលេខាធិការដ្ឋាននៃគណៈកម្មាធិការសេដ្ឋកិច្ច និងធុរកិច្ចឌីជីថល (គ.ស.ធ.ឌ) ២០២៣
អាសយដ្ឋានអគ្គលេខាធិការដ្ឋាននៃគណៈកម្មាធិការសេដ្ឋកិច្ច និងធុរកិច្ចឌីជីថល៖
អគារមជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍធុរកិច្ច (BDC), ជាន់ទី១៧, មហាវិថី OCIC, សង្កាត់ជ្រោយចង្វារ,
ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ, រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

អារម្ភកថា

អារម្ភកថា

កម្ពុជាក៏ដូចជាប្រទេសនៅលើសកលលោក គឺជាប្រទេសដែលមានសេដ្ឋកិច្ចបើកចំហខ្ពស់ និងផ្សារភ្ជាប់កាន់តែខ្លាំងជាមួយនិន្នាការសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ និងសកលដែលអាចនឹងបន្តជួបប្រទះនឹងបញ្ហាប្រឈមស្មុគស្មាញ ក៏ដូចជាភាពមិនប្រាកដប្រជាមួយចំនួនពីកត្តាខាងក្រៅ ដែលការណ៍នេះតម្រូវឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវបន្តខិតខំបង្កើនប្រសិទ្ធភាព និងស័ក្តិសិទ្ធិភាពនៃការអនុវត្តវិធានការដែលបានដាក់ចេញ, លើកកម្ពស់ផលិតភាពតាមរយៈការជំរុញសកម្មភាពផលិតកម្មក្នុងស្រុកឱ្យកាន់តែមានសន្ទុះរីកចម្រើនខ្លាំងក្លា, ពង្រឹងពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច, និងបង្កើនការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ក្នុងការកសាងភាពធន់ និងការសម្របខ្លួនឱ្យបានឆាប់រហ័សឆ្លើយតបទៅនឹងវិបត្តិដែលបាន និងកំពុងកើតឡើងជាបន្តបន្ទាប់ដូចជាវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩, ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងការផ្លាស់ប្តូរនិម្មាបនកម្មសេដ្ឋកិច្ច និងពាណិជ្ជកម្មសកលក្នុងចំណោមអង្គភាពសេដ្ឋកិច្ចទាំងអស់ ដើម្បីចាប់យកនូវកាលានុវត្តភាពថ្មីៗដែលលេចឡើងក្រោមឥទ្ធិពលនៃវិបត្តិ និងជាពិសេសលើកកម្ពស់សមត្ថភាពប្រកួតប្រជែងរបស់សហគ្រាសកម្ពុជាស្របតាមនិន្នាការតំបន់ និងសកល ដែលឌីជីថលូបនីយកម្ម និងបរិវត្តកម្មឌីជីថលនឹងក្លាយជាកត្តាចម្បងមួយដែលកំណត់ភាពប្រកួតប្រជែងនៅក្នុងទីផ្សារអន្តរជាតិនិងកំណត់ភាពជោគជ័យនៃការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចនៃប្រទេសនីមួយៗនាពេលអនាគត។

ស្ថិតក្នុងយុគសម័យឌីជីថល,បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលបានក្លាយជាផ្នែកមួយនៃជីវិតរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ និងមានសក្តានុពលខ្ពស់ក្នុងការចូលរួមចំណែកគាំទ្រ និងជំរុញការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ហើយបទពិសោធន៍ និងផលវិបាកដែលសេសសល់ក្រោយវិបត្តិកូវីដ-១៩ បានបញ្ជាក់ឱ្យឃើញកាន់តែច្បាស់ពីសារៈសំខាន់នៃបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលដែលបានកែប្រែរបៀបរបបនៃការរស់នៅ, ការបំពេញការងារ, សកម្មភាពអាជីវកម្ម, ប្រតិបត្តិការធុរកិច្ច និងទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្ម ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវបន្តយកចិត្តទុកដាក់ ជាពិសេសទៅលើសមត្ថភាពឌីជីថលរបស់សហគ្រាសគ្រប់កម្រិត និងគ្រប់វិស័យដែលត្រូវបានកំណត់ជាចន្ទល់នៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលវែង, រួមចំណែកជាងពាក់កណ្តាលនៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប ព្រមទាំងបានផ្តល់ការងារលើសលុបនៃការងារទាំងអស់។

ដោយពិនិត្យឃើញនូវផលប្រយោជន៍នៃសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល និងតួនាទីនៃបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក្នុងការបង្កើនផលិតភាព, ជំរុញពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច, បង្កើតការងារ និងលើកកម្ពស់វឌ្ឍនភាពនៃសុខាមាលភាពសង្គមឱ្យកាន់តែរីកចម្រើនថែមទៀត, រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាតាមរយៈ **គណៈកម្មាធិការសេដ្ឋកិច្ច និង ធុរកិច្ចឌីជីថល** នឹងដាក់ចេញនូវ **«កម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស»** ក្នុងគោលបំណងពង្រឹងសមត្ថភាពឌីជីថលរបស់សហគ្រាសតាមរយៈការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសដើម្បីជំរុញឱ្យសហគ្រាសគ្រប់កម្រិតអាចក្លាយជាភ្នាក់ងារដ៏សកម្មនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច និង ធុរកិច្ចឌីជីថល។ ដើម្បីសម្រេចគោលបំណងនេះ, គ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធនៃស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវចូលរួមសហការក្នុងការរៀបចំនូវក្របខណ្ឌច្បាប់, លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និងយន្តការគាំទ្រនានាក្នុងន័យបង្កភាពងាយស្រួល, បង្កើតបរិយាកាសអំណោយផលដល់ការធ្វើអាជីវកម្ម និងវិនិយោគដល់បណ្តាវិនិយោគិន និងធុរជន ដែលជាគ្រឹះសំខាន់ក្នុងការជំរុញការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលប្រកបដោយទំនុកចិត្ត និងភាពជឿជាក់លើបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល។ ចំពោះវិស័យឯកជន ជាពិសេសសហគ្រាសត្រូវចូលរួមប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលដើម្បីលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាព និង ស័ក្តិសិទ្ធិភាពនៃប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មប្រកបដោយ

ចីរភាព, បង្កើនផលិតភាព និងពង្រីកទីផ្សារតាមរយៈការថ្លក់ជាមួយខ្សែច្រវាក់ឌីជីថលក្នុងស្រុក, តំបន់ និងសកល និងត្រូវធ្វើនវានុវត្តន៍លើប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានរបស់ខ្លួនជាប្រចាំ និងចូលរួមធ្វើអន្តរប្រតិបត្តិការជាមួយនឹងប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានបើកចំហរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដើម្បីផ្តល់សេវាឌីជីថលសំបូរបែបគ្រប់ពេលវេលា និងគ្រប់ទីកន្លែង។ ចំណែកយុវជនត្រូវខិតខំរៀនសូត្របន្ថែមទៅលើជំនាញឌីជីថល និងជំនាញពាក់ព័ន្ធដើម្បីកសាងសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលពោរពេញដោយកម្លាំងពលកម្មដែលមានទេពកោសល្យឌីជីថលច្បាស់លាស់សម្រាប់សេដ្ឋកិច្ច និង ធុរកិច្ចឌីជីថលកម្ពុជា។ ក្នុងន័យនេះ, យន្តការស្ថាប័នក្នុងការសម្របសម្រួលអនុវត្តកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសក្នុងចំណោមស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល និងកិច្ចសហការមិនអាចខ្វះបានរវាងវិស័យសាធារណៈ និងវិស័យឯកជន ក្នុងការបង្កើនសហថាមពល និងសហបង្កើតថ្មីគឺជាកត្តាកំណត់ភាពជោគជ័យនៃការអនុវត្តកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសនេះ។

ក្នុងនាមជាប្រធានគណៈកម្មាធិការសេដ្ឋកិច្ច និងធុរកិច្ចឌីជីថល, ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវកតញ្ញូតាធម៌ និងកតវេទិតាធម៌យ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុតជូនចំពោះ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** ដែលតែងតែផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់, ផ្តល់អនុសាសន៍ និងការតម្រង់ទិសដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតទាំងក្នុងក្របខណ្ឌនៃការងារកែទម្រង់ធំៗ និងក្របខណ្ឌនៃការកសាង និងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថលនៅកម្ពុជា។

ជាទីបញ្ចប់, ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណ និងវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីជំនាញនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានគណៈកម្មាធិការសេដ្ឋកិច្ច និង ធុរកិច្ចឌីជីថលដែលបានខិតខំរៀបចំឯកសារនៃកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសនេះរហូតបញ្ចប់ជាស្ថាពរ និងសូមលើកទឹកចិត្តដល់ក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ចូលរួមអនុវត្តតាមសកម្មភាពដែលបានកំណត់នៅក្នុងកម្មវិធីនេះក្នុងស្មារតីនៃកិច្ចសហការ និងការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ និងចូលរួមធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពឯកសាររស់មួយនេះក្នុងករណីចាំបាច់ដើម្បីឱ្យស្របតាមការវិវត្តឥតឈប់ឈរនៃបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល និងបទពិសោធន៍នៃការអនុវត្តជាក់ស្តែង។

ថ្ងៃ សុក្រ ២កើត ខែ ពិសាខ ឆ្នាំថោះ បញ្ចស័ក ព.ស. ២៥៦៦

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២១ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២៣

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ
និងជាប្រធានគណៈកម្មាធិការសេដ្ឋកិច្ច និង ធុរកិច្ចឌីជីថល

អគ្គបណ្ឌិតសភាចារ្យ **អូន ព័ន្ធមុនីរ័ត្ន**

មាតិកា

លេខទំព័រ

អារម្ភកថា

បញ្ជីរូបភាព និង តារាង ០១

បញ្ជីពាក្យកាត់ ០៣

ខ្លឹមសារសង្ខេបប្រតិបត្តិ ០៤

១ សេចក្តីផ្តើម ០៦

១.១.បរិការណ៍សំខាន់ៗនៃមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលកម្ពុជា ០៦

១.២.ភាពចាំបាច់នៃកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស (Enterprises Go Digital) ០៨

២ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃសហគ្រាសនៅកម្ពុជា ១០

២.១.ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន ១០

២.១.១.និយមន័យ ១០

២.១.២.ទិដ្ឋភាពនៃការចុះបញ្ជីអាជីវកម្មតាមថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ១១

២.១.៣.ទិដ្ឋភាពនៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីសហគ្រាស ១៥

២.១.៤.ទិដ្ឋភាពនៃការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យារបស់សហគ្រាស ២២

២.២.បញ្ហាប្រឈម ២៣

៣ អំពីកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស ២៧

៣.១.គោលបំណង ២៧

៣.២.គោលដៅ ២៨

៣.៣.សកម្មភាពអាទិភាព ២៨

៣.៣.១.ការលើកកម្ពស់ឌីជីថលូបនីយកម្មនៃប្រតិបត្តិការធុរកិច្ច និងយុទ្ធសាស្ត្រទីផ្សាររបស់សហគ្រាស (General Business and Marketing Functions) ២៩

៣.៣.២.ការស្រាវជ្រាវ និងរៀបចំផែនការបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសតាមវិស័យ ៣២

៣.៣.៣.ការអភិវឌ្ឍថ្នាលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស(Enterprises Go Digital Platform) ៣៣

៣.៣.៤.ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស ៣៤

៣.៣.៥.ការរៀបចំយុទ្ធនាការថ្នាក់ជាតិលើការផ្សព្វផ្សាយ និងការបង្កើនការយល់ដឹង ៣៤

៣.៤.ឃ្នាស់ (Enablers)នៃការអនុវត្តកម្មវិធី ៣៦

៣.៤.១.ក្របខណ្ឌគតិយុត្ត និងយន្តការគាំទ្រពីភាគីពាក់ព័ន្ធ ៣៦

៣.៤.២.ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថល ៣៨

៣.៤.៣.ទេពកោសល្យសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល ៤១

៣.៥.វិសាលភាព ៤២

៣.៦.ចីរភាពនៃកម្មវិធី ៤២

៤ យន្តការដឹកនាំ សម្របសម្រួល និង អនុវត្តកម្មវិធី ៤៣

៤.១.ស្ថាប័នដឹកនាំ សម្របសម្រួល និង អនុវត្តកម្មវិធី ៤៣
៤.២.ការត្រួតពិនិត្យតាមដាន និងការវាយតម្លៃ ៤៣

៥ ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ៤៦

៦ ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ ៤៧

៧ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៤៨

បញ្ជីរូបភាព និងតារាង

បញ្ជីរូបភាព និង តារាង

រូបភាព	ទំព័រ
រូបភាពទី១៖ វិស័យសំខាន់ៗ ក្នុងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលនៅក្នុងតំបន់ និងកម្ពុជា	០៦
រូបភាពទី២៖ ធុរកិច្ចឌីជីថលមួយចំនួនតាមវិស័យក្នុងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលកម្ពុជា	០៧
រូបភាពទី៣៖ និយមន័យសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមក្នុងប្រទេសកម្ពុជា	១១
រូបភាពទី៤៖ ទិន្នន័យក្រុមហ៊ុនដែលបានចុះបញ្ជី និង ចំនួនម្ចាស់ក្រុមហ៊ុន/សហគ្រាស ដែលបានចុះបញ្ជីជាស្ត្រី	១២
រូបភាពទី៥៖ សកម្មភាពអាជីវកម្មទាំង៥ ដែលមានដើមទុនចុះបញ្ជីធំជាងគេ	១៣
រូបភាពទី៦៖ ដំណាក់កាលទី២ នៃចំនួនក្រុមហ៊ុន/សហគ្រាសស្នើសុំអាជ្ញាបណ្ណជំនាញ	១៤
រូបភាពទី៧៖ តួអង្គក្នុងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីធុរកិច្ចថ្មី	១៥
រូបភាពទី៨៖ ស្ថានភាពនៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីធុរកិច្ចថ្មី	១៨
រូបភាពទី៩៖ ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ	១៩
រូបភាពទី១០៖ ទំហំនៃបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា	២០
រូបភាពទី១១៖ ទំហំពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកកម្ពុជា	២១
រូបភាពទី១២៖ ទិដ្ឋភាពនៃការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យារបស់សហគ្រាស	២២
រូបភាពទី១៣៖ ក្របខណ្ឌរួមនៃការអនុវត្តកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស	២៧
រូបភាពទី១៤៖ ទំនាក់ទំនងសកម្មភាពទាំង៥នៃកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស	២៨
រូបភាពទី១៥៖ ការប្រើប្រាស់ផលិតផល/សេវាកម្មឌីជីថលទៅតាមកម្រិត	៣០
រូបភាពទី១៦ ៖ ការរៀបចំផែនទីចង្អុលផ្លូវស្តីពីដំណោះស្រាយឌីជីថលទៅតាម ដំណាក់កាលនៃកំណើន	៣១
រូបភាពទី១៧៖ ពីរ៉ាមីតនៃការគាំទ្រផ្នែកតាមទំហំអាជីវកម្ម និងវិស័យអាទិភាព	៣៣

រូបភាពទី១៨៖ ការផ្តួចផ្តើមក្នុងការគាំទ្ររបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ	៣៧
រូបភាពទី១៩៖ ទិន្នន័យនៃស្ថានភាពនៃការតភ្ជាប់ឌីជីថលនៅឆ្នាំ ២០២២	៣៨
រូបភាពទី២០៖ សម្រង់នៃប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានមួយចំនួននៅតាមបណ្តាក្រសួង-ស្ថាប័ន	៤០
រូបភាពទី២១៖ សម្រង់នៃប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានមួយចំនួននៃវិស័យឯកជន	៤០
រូបភាពទី២២៖ ស្ថានភាពអក្ខរកម្មឌីជីថលកម្ពុជា	៤១

តារាង	ទំព័រ

តារាងទី១៖ ការវិភាគអំពីភាពខ្លាំង, ភាពខ្សោយ, កាលានុវត្តភាព និងការគំរាមកំហែងនៃអេកូឡូស៊ីសហគ្រិនភាពនៅកម្ពុជា	១៦
តារាងទី២៖ ឧទាហរណ៍នៃការរៀបចំផែនការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក្នុងអនុវិស័យផលិតចំណីអាហារ	៣២
តារាងទី៣៖ សង្ខេបអំពីសកម្មភាពជាអាទិភាពនៃកម្មវិធី	៣៥
តារាងទី៤៖ ស្ថានភាពនៃប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាននៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័ន	៣៩
តារាងទី៥៖ ផែនការអនុវត្ត	៤៣
តារាងទី៦៖ ក្របខណ្ឌលទ្ធផលរំពឹងទុកនៃកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស	៤៤

បញ្ជីពាក្យកាត់

បញ្ជីពាក្យកាត់

EGD	Enterprises Go Digital	បរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស
ICT	Information Communication Technology	ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងគមនាគមន៍
SMEs	Small and Medium-sized Enterprises	សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម
MSMEs	Micro, Small and Medium-sized Enterprises	សហគ្រាសធុនមីក្រូ, តូច និងមធ្យម
CamDX	Cambodia Data Exchange	ថ្នាលផ្លាស់ប្តូរទិន្នន័យកម្ពុជា
ERIA	Economic Research Institute for ASEAN and East Asia	វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់អាស៊ាន និងអាស៊ីបូព៌ា
MEF	Ministry of Economy and Finance	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
ADB	Asian Development Bank	ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី
WB	World Bank	ធនាគារពិភពលោក
GIZ	Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit	កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាល្លឺម៉ង់
FASMEC	Federation of Associations for Small and Medium Enterprises of Cambodia	សម្ព័ន្ធសមាគមសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមកម្ពុជា
IFAD	International Fund for Agricultural Development	មូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម
SAAMBAT	Sustainable Assets for Agriculture Markets, Business and Trade	គម្រោងគាំទ្រនិរន្តរភាពហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជនបទ ដើម្បីទីផ្សារកសិករ និងពាណិជ្ជូបណីយកម្មកសិកម្ម
OBR	Online Business Registration	ប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីអាជីវកម្មតាមថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន
ESOs	Entrepreneurial Support Organizations	យន្តការគាំទ្រពីស្ថាប័នគាំទ្រសហគ្រិនភាព

ខ្លឹមសារសង្ខេប
ប្រតិបត្តិ

ខ្លឹមសារសង្ខេបប្រតិបត្តិ

បដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្ម ៤.០ បានធ្វើឱ្យកម្ពុជា និងសកលលោកផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ទៅលើការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលនៅគ្រប់តួអង្គពាក់ព័ន្ធដែលជំរុញដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមតាមរយៈការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ជាស្នូលនៃការបំពេញការងារដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពនៃភាពធន់រឹងមាំ, ឆ្លើយតបទាន់ពេលវេលាទៅនឹងវិបត្តិ, ជំងឺថ្មីៗ និងគ្រោះមហន្តរាយនានាដែលអាចប៉ះពាល់ដល់ជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃរបស់មនុស្សជាតិ។ ដោយពិនិត្យឃើញនូវសក្តានុពលខ្ពស់នៃបរិវត្តកម្មឌីជីថលដែលមិនអាចប៉ាន់ស្មានបាន, រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានដាក់ឱ្យអនុវត្ត **"ក្របខណ្ឌគោល-នយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថលកម្ពុជា ២០២១-២០៣៥"** ដែលមានចក្ខុវិស័យកសាង និង អភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថលរស់រវើកនៅកម្ពុជា។ លើសពីនេះទៀត, រាជរដ្ឋាភិបាល ក៏បានដាក់ចេញ **«ក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងកម្មវិធីស្តារ និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាក្នុងការរស់នៅជាមួយកូវីដ-១៩តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មីឆ្នាំ២០២១-២០២៣»**ដើម្បីពង្រឹងសក្តានុពលនៃចន្ទល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចឱ្យរស់ឡើងវិញ និងចាប់យកនូវកាលានុវត្តភាពថ្មីដើម្បីលើកកម្ពស់ចីរភាពកំណើននិងកសាងភាពធន់នៃសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចស្របនឹងនិន្នាការសកលនិងតំបន់ដែលបង្កឡើងដោយវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩។ បទពិសោធន៍និងស្លាកស្នាមដែលបន្សល់ទុកក្រោយវិបត្តិកូវីដ-១៩ បានបញ្ជាក់ឱ្យឃើញកាន់តែច្បាស់នូវសារៈសំខាន់នៃបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលដែលបានកែប្រែរបៀបរបបនៃការរស់នៅ, ការបំពេញការងារ, សកម្មភាពអាជីវកម្ម និង ប្រតិបត្តិការធុរកិច្ច ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវបន្តយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសទៅលើសហគ្រាសជារួម និងសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមជាពិសេសដែលត្រូវបានកំណត់ថាជាចន្ទល់ និងខ្សែលនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលវែងដែលមានប្រមាណ៩៨%នៃធុរកិច្ចទាំងអស់។

សហគ្រាសកម្ពុជារួមទាំងធុរកិច្ចថ្មី និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីធុរកិច្ចឌីជីថល ស្ថិតនៅដំណាក់កាលដំបូងក្នុងការចាប់យក និងការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលស្ទើរគ្រប់វិស័យ ហើយក៏មានការចូលរួមតិចតួចក្នុងខ្សែច្រវាក់តម្លៃឌីជីថលទាំងនៅក្នុងតំបន់និងសកល ដែលការណ៍នេះតម្រូវឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវបង្កើនល្បឿនបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសដើម្បីជំរុញការចាប់យកឌីជីថលសហគ្រាសគ្រប់កម្រិតនិងគ្រប់វិស័យក្នុងន័យពង្រីកទីផ្សារ, ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការ, ធានាបាននូវចីរភាពនៃអាជីវកម្ម, បង្កើនផលិតភាព និងប្រសិទ្ធភាព និងលើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែង, ជំរុញការចូលរួមរបស់ក្រុមហ៊ុនឯកជនតាមខ្សែច្រវាក់ឌីជីថលតំបន់ និងសកល, និងជំរុញការបង្កើតធុរកិច្ចថ្មីៗ និងត្រូវយល់ច្បាស់ពីបញ្ហាប្រឈមនានារបស់សហគ្រាស មុននឹងអាចដាក់ចេញនូវវិធានការគោលនយោបាយមុតស្រួចនិងចំទិសដៅ។

កម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស ដែលបានរៀបចំឡើងបានគូសរំលេចនូវបញ្ហាប្រឈមធំៗ ចំនួន៦ ដែលសហគ្រាសគ្រប់កម្រិតនៅកម្ពុជាកំពុងជួបប្រទះ ក្នុងការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក្នុងនោះរួមមាន ១) ចំណេះដឹង និងការយល់ដឹងពីបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ២) ការគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការ, ការថែទាំ និងការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ៣) ភាពស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ៤) កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងរដ្ឋាភិបាល និងវិស័យឯកជនក្នុងការកសាង អភិវឌ្ឍន៍ និងប្រើប្រាស់ថ្នាលឌីជីថល, ៥) យន្តការទំនាក់ទំនងរបស់សហគ្រាស និង ៦) កង្វះទុនវិនិយោគ។

ដូច្នេះ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមដូចបានកំណត់ខាងលើ, សកម្មភាពប្រទាក់ក្រឡាចំនួន ៥ ត្រូវបានដាក់ចេញដោយ សកម្មភាពទី១) ការលើកកម្ពស់ឌីជីថលូបនីយកម្មនៃប្រតិបត្តិការធុរកិច្ច និងយុទ្ធសាស្ត្រទីផ្សាររបស់សហគ្រាស ២) ការស្រាវជ្រាវ និងរៀបចំផែនការបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសតាមវិស័យដើម្បីផ្តល់ដំណោះស្រាយឌីជីថលសមស្របជូនដល់សហគ្រាស ៣) ការអភិវឌ្ឍថ្នាលបរិវត្ត-កម្មឌីជីថលសហគ្រាស (Enterprises Go Digital Platform) ដើម្បីប្រមូលផ្តុំព័ត៌មាន និងផ្គូរផ្គងរវៀងអ្នកផ្តល់ និងអ្នកត្រូវការដំណោះស្រាយឌីជីថលទៅតាមកម្រិតត្រៀមខ្លួននៅគ្រប់វិស័យ ៤) ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មាន ឬ ប្រឹក្សាយោបល់ និង ៥) ការរៀបចំយុទ្ធនាការថ្នាក់ជាតិលើការផ្សព្វផ្សាយនិងការបង្កើនការយល់ដឹងក្នុងគោលបំណង**"ពង្រឹងសមត្ថភាពឌីជីថលរបស់សហគ្រាស តាមរយៈការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសដើម្បីជំរុញឱ្យសហគ្រាសគ្រប់កម្រិតអាចក្លាយជាភ្នាក់ងារដ៏សកម្មនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច និង ធុរកិច្ចឌីជីថល"** ហើយលទ្ធផលរំពឹងទុកដែលជាគោលដៅនៃការអនុវត្តកម្មវិធីនេះរួមមាន ១).បង្កើនការផ្តល់ផលិតផល /សេវាកម្មឌីជីថលប្រកបដោយគុណភាពតាមវិស័យនៅលើថ្នាលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស ២).លើកកម្ពស់លទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មាន, បង្កើនការយល់ដឹងអំពីបរិវត្តកម្មឌីជីថល និង ការបណ្តុះបណ្តាលដល់សហគ្រាស និង ៣). លើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ថ្នាលឌីជីថលរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ មិនខុសពីកម្មវិធីដទៃដែលបញ្ជាក់ពីគោលបំណង និងលទ្ធផលរំពឹងទុកច្បាស់លាស់, កម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសក៏បានគូសរំលេចពីអភិក្រមនៃការអនុវត្តកម្មវិធី, រចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង, ផែនការដើម្បីធានាការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ, ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ, ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ, ការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃកម្មវិធីដែលជាធាតុផ្សំចាំបាច់ក្នុងការរៀបចំកម្មវិធីឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និងធានាបាននូវការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

១

សេចក្ដីផ្ដើម

១.សេចក្តីផ្តើម

១.១. បរិការណ៍សំខាន់ៗនៃមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលកម្ពុជា

ការកំណត់អំពីនិយមន័យ និងវិសាលភាពគ្របដណ្តប់នៃសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលនៅមិនទាន់មានភាពជាក់លាក់ និងអាចមានភាពខុសគ្នានៅតាមបណ្តាប្រទេសក្នុងតំបន់ និងក្នុងសកល។ ផ្អែកលើក្របខណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថលកម្ពុជា២០២១-២០៣៥,បានផ្តល់និយមន័យនៃ **«សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល»** ជាពីរនិយមន័យដោយក្នុងន័យទូលាយ (Broad Sense) «សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលសំដៅទៅដល់ប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនងសេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងវប្បធម៌ដែលពឹងផ្អែកលើការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងគមនាគមន៍ (ICT) និង ឌីជីថល» រីឯ ន័យចង្អៀត (Narrow Sense) «សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលគឺជាទីផ្សារដែលពឹងផ្អែកលើបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក្នុងការសម្រួលដល់ការដោះដូរទំនិញ និង ការផ្តល់សេវាតាមរយៈពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ឬ ម៉្យាងទៀតគឺជាការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលផ្អែកលើអ៊ីនធឺណែតនៅក្នុងដំណើរការផលិតកម្ម និង ការដោះដូរទំនិញ និង សេវា»។

វិស័យឈានមុខគេក្នុងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលនៅក្នុងតំបន់ និង កម្ពុជារួមមាន ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, ការដឹកជញ្ជូនទំនិញ និងអាហារ, ការទូទាត់សេវាធ្វើដំណើរអនឡាញ, ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយអនឡាញ និងសេវាហិរញ្ញវត្ថុ។ រីឯវិស័យ៤ទៀតកំពុងស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនៅឡើយរួមមាន បច្ចេកវិទ្យាសុខាភិបាល, សេវាកម្មសុសវែរ, បច្ចេកវិទ្យាប្លក់ឆេន និងបច្ចេកវិទ្យាអប់រំ។

រូបភាពទី១៖ វិស័យសំខាន់ៗ ក្នុងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលនៅក្នុងតំបន់ និងកម្ពុជា

ប្រភព៖ e-Conomy SEA 2022

រូបភាពទី២៖ ធុរកិច្ចឌីជីថលមួយចំនួនតាមវិស័យក្នុងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលកម្ពុជា

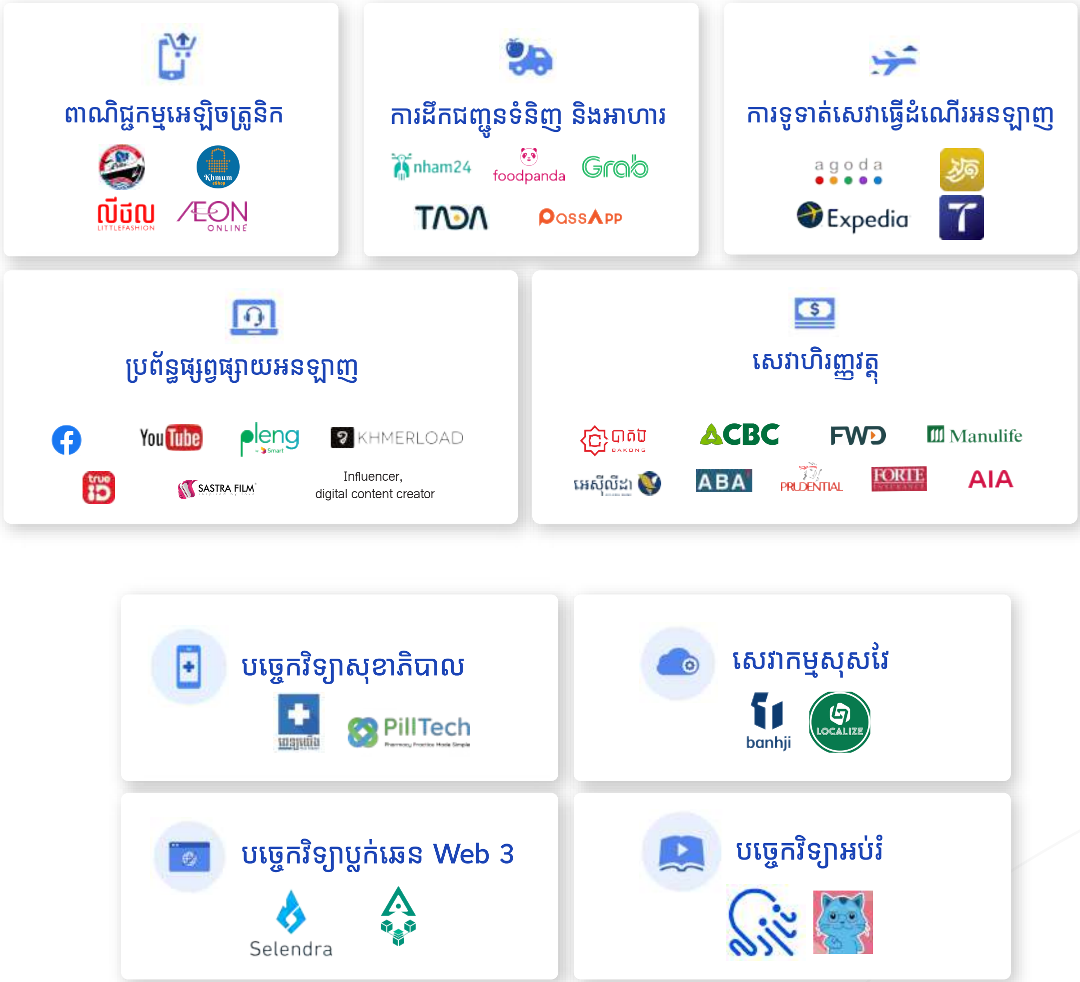

តាមរយៈទិន្នន័យខាងលើបានបង្ហាញនូវការផ្លាស់ប្តូររបៀបរបបនៃការបំពេញការងារ និងការរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជានៅក្នុងបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្ម៤.០ ដែលបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលគឺជាផ្នែកមួយនៃជីវិតរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ។ក្របខណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមឌីជីថលកម្ពុជា២០២១-២០៣៥ ក៏បានគូសបញ្ជាក់ពីសក្តានុពលនៃតភ្ជាប់សហគ្រាសគ្រប់កម្រិតទៅនឹងខ្សែច្រវាក់ផលិតកម្ម និង ខ្សែច្រវាក់តំបន់និងសកលដែលត្រូវបានរំពឹងថានឹងក្លាយជាមូលដ្ឋានដ៏រឹងមាំក្នុងការទ្រទ្រង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាហើយក្របខណ្ឌនេះក៏បានបង្ហាញនូវគម្លាតខុសគ្នានៃការចាប់យក និង ប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ក៏ដូចជា ICT របស់សហគ្រាសកម្ពុជានៅក្នុងវិស័យកម្មន្តសាល និងវិស័យសេវាកម្ម និងបានបញ្ជាក់ពីការចូលរួមតិចតួចរបស់សហគ្រាសក្នុងខ្សែច្រវាក់តម្លៃឌីជីថលទាំងនៅក្នុងតំបន់និងសកលដោយសារការវិនិយោគលើសេវូបករណ៍អ៊ីនធឺណែត(Internet Server), ការពង្រឹងសុវត្ថិភាពអ៊ីនធឺណែត និង ទិន្នន័យ ព្រមទាំងអត្រាក្រុមហ៊ុនដែលមានគេហទំព័រផ្ទាល់ខ្លួននៅមានកម្រិតនៅឡើយ។ក្នុងន័យនេះ,ការជំរុញបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសគឺជាកត្តាចាំបាច់ដែលត្រូវអនុវត្ត។

១.២. ភាពចាំបាច់នៃកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស (Enterprises Go Digital)

សហគ្រាសគ្រប់កម្រិតជាពិសេសសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម (SMEs) បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច។ ផ្អែកតាមទិន្នន័យដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងកម្មវិធីស្តារ និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាក្នុងការរស់នៅជាមួយកូវីដ-១៩ តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មី សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២១-២០២៣, សហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យមត្រូវបានកំណត់ជាចន្ទល់ និង ប្រភពកំណើនសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលវែង និងការបង្កើតការងារសមរម្យដោយ SMEs មានប្រមាណ ៩៨% នៃធុរកិច្ចទាំងអស់ និងបានចូលរួមដល់សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាប្រមាណ ៥៨% នៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (ផសស) ព្រមទាំងបានផ្តល់ការងារប្រមាណ ៧៣% នៃការងារទាំងអស់។ សម្រាប់ចក្ខុវិស័យរយៈពេលវែង កម្មវិធីរៀបចំឡើងដើម្បី

> **« ជំរុញការចាប់យកឌីជីថលរបស់សហគ្រាសគ្រប់កម្រិត និងគ្រប់វិស័យក្នុងន័យពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការ, ធានាបាននូវចីរភាពនៃអាជីវកម្ម, បង្កើនផលិតភាព, ពង្រីកទីផ្សារ, និងប្រសិទ្ធភាពសេដ្ឋកិច្ច »**

ដែលអាចប្រែក្លាយប្រទេសកម្ពុជាទៅជាប្រទេសដែលមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់ និងចំណូលខ្ពស់ ដូចបានកំណត់ក្នុងចក្ខុវិស័យ ២០៣០ និង ២០៥០។

បន្ថែមលើនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវបន្តយកចិត្តទុកដាក់ និងដាក់ចេញនូវកម្មវិធីឬគម្រោងដែលអាចផ្សារភ្ជាប់, បង្កើនសហថាមពល (Synergy) និងសហបង្កើតថ្មី (Co-Creation) រវាងវិស័យសាធារណៈ និង វិស័យឯកជនក្នុងការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងបង្កើនបរិយាកាសអំណោយផលសម្រាប់ការចាប់យកការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល និង ICT នៃតួអង្គសំខាន់ៗ។ក្នុងន័យនេះ, ការដាក់ឱ្យអនុវត្តកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស នេះរំពឹងថានឹងអាច

> **«បង្កើនសហថាមពល និងសហបង្កើតថ្មី រវាងវិស័យសាធារណៈ និង វិស័យឯកជនក្នុងការពង្រឹងភាពធន់នឹងវិបត្តិ, លើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែង និង ជាឃ្នាស់ដ៏សំខាន់ក្នុងការថ្លក់ជាមួយខ្សែច្រវាក់ឌីជីថលក្នុងតំបន់ និង សកល»**

បើពិនិត្យទៅលើទិដ្ឋភាពប្រកួតប្រជែងក្នុងតំបន់, បណ្តាប្រទេសមួយចំនួនរួមមាន ម៉ាឡេស៊ីបានចាប់ផ្តើមអនុវត្តគម្រោងចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១៥ (SMEs Go Global), ប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ីចាប់ផ្តើមតាំងពីឆ្នាំ ២០១៧ (MSMEs Go Online), សាធារណរដ្ឋសិង្ហបុរីចាប់ផ្តើមតាំងពីឆ្នាំ២០១៧ (SMEs Go Digital), ព្រះរាជាណាចក្រថៃបានវិភាជន៍ថវិកាសម្រាប់ការលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលរបស់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម និងការធ្វើវេខូបនីយកម្ម (Digitization) ក្នុងឆ្នាំ២០២១ និងឆ្នាំ២០២២ និងបណ្តាប្រទេសមួយចំនួនទៀតទាំងក្នុងកម្រិតតំបន់ និងសកល។

កម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសនេះគឺជាផ្នែកមួយនៃការអនុវត្តយុទ្ធសាស្រ្តអាទិភាពដែលបានដាក់ចេញនៅក្នុងសសរស្តម្ភ “ធុរកិច្ចឌីជីថល” នៃក្របខណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថលកម្ពុជា ២០២១-២០៣៥។ កម្មវិធីនេះអាចយកទៅប្រើប្រាស់ជា

«ក្របខណ្ឌរួមសម្រាប់ជំនួយដល់ការរៀបចំ និង អនុវត្តគម្រោងនានាពាក់ព័ន្ធនឹងបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យឌីជីថលនៅកម្ពុជា ដែលជាចន្ទល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចថ្មី និង ជាចលករគាំទ្រ និងលើកស្ទួយវិស័យទ្រទ្រង់សំខាន់ៗនៃប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចជាតិក្នុងរយៈពេលមធ្យម និងវែង»

ផ្អែកតាមយុទ្ធសាស្រ្តពាណិជ្ជកម្ម តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកបានបញ្ជាក់ថា បច្ចុប្បន្នកម្ពុជាពុំទាន់មានក្របខណ្ឌរួមសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសដែលធ្វើឱ្យយន្តការជំនួយសម្រាប់សហគ្រាសមានភាពឃើតនិងអាចបង្កើនហានិភ័យក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយមិនចំគោលដៅ ហើយការអនុវត្តសកម្មភាពគោលនយោបាយមានលក្ខណៈដាច់ពីគ្នាក្នុងក្រសួង-ស្ថាប័ន។ សហគ្រាសនៅក្នុងវិស័យពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក និងវិស័យបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានគឺមិនទាន់មានការយល់ដឹង និង គាំទ្រដូចវិស័យកាត់ដេរឬវិស័យផ្សេងទៀតនៅឡើយដែលក្នុងន័យនេះការពង្រឹងក្របខណ្ឌអភិវឌ្ឍន៍សហគ្រាសត្រូវពង្រឹងជាចាំបាច់ដោយសកម្មភាពធុរកិច្ចឌីជីថលនិងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលមួយចំណែកធំពាក់ព័ន្ធនឹងសហគ្រាស។

២

ទិដ្ឋភាពទូទៅ
នៃសហគ្រាស
នៅកម្ពុជា

២. ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃសហគ្រាសនៅកម្ពុជា

២.១. ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន

២.១.១. និយមន័យ

ការផ្តល់និយមន័យនៃសហគ្រាសជាពិសេសសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យមមានលក្ខណៈខុសៗគ្នាទៅតាមបរិបទប្រទេស និង តំបន់ផ្អែកលើចំនួនបុគ្គលិក និង ទំហំទឹកប្រាក់នៃប្រតិបត្តិការប្រចាំឆ្នាំ។ សម្រាប់កម្ពុជា, ការផ្តល់និយមន័យ ឬ លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យសម្រាប់សហគ្រាសនៅក្នុងស្ថាប័នសំខាន់ៗក្នុងវិស័យសាធារណៈរួមមានក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍, អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ និងក្រសួងពាណិជ្ជកម្មពុំទាន់ទទួលស្គាល់ជារួមនៅឡើយ ដោយការផ្តល់និយមន័យ ឬ លក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យផ្សេងៗគ្នា។ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារបានប្រើលក្ខខណ្ឌវិនិច្ឆ័យផ្អែកលើបុគ្គលិក និង ចំណូលសម្រាប់គោលបំណងនៃការប្រមូលពន្ធ។ ផ្អែកតាមនិយមន័យដែលកំណត់ក្នុងប្រការ៤ នៃប្រកាសលេខ១៥៩ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០២០ ស្តីពីការណែនាំអនុវត្តអនុក្រឹត្យស្តីពីការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធដារសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យមក្នុងវិស័យអាទិភាពបានកំណត់ពាក្យ "សហគ្រាសធុនតូច" សំដៅដល់សហគ្រាសអាជីវកម្មគ្រប់ប្រភេទ ដែលមានផលរបរប្រចាំឆ្នាំចាប់ពី២៥០លានរៀល (ប្រហែល ៦ ២៥០០ ដុល្លារអាមេរិក) ដល់ ៧០០លានរៀល (ប្រហែល ១៧៥ ០០០ ដុល្លារអាមេរិក) ឬ សហគ្រាសដទៃទៀតដែលជាកម្មវត្ថុនៃការចុះបញ្ជីពន្ធដារជាអ្នកជាប់ពន្ធតូច ស្របតាមច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ ឬ មានចំនួននិយោជិតចាប់ពី ១០នាក់ទៅ៥០ នាក់។"សហគ្រាសធុនមធ្យម"សំដៅដល់សហគ្រាសអាជីវកម្មគ្រប់ប្រភេទដែលមានផលរបរប្រចាំឆ្នាំចាប់ពី ៧០០លានរៀល (ប្រហែល ១៧៥ ០០០ ដុល្លារអាមេរិក) ដល់ ៤ ០០០ លានរៀល (ប្រហែល ១លានដុល្លារអាមេរិក) ឬ សហគ្រាសដទៃទៀតដែលជាកម្មវត្ថុនៃការចុះបញ្ជីពន្ធដារជាអ្នកជាប់ពន្ធមធ្យមស្របតាមច្បាប់និងបទប្បញ្ញតិស្តីពីពន្ធដារ ឬ មានចំនួននិយោជិតចាប់ពី៥១នាក់ទៅ ១០០នាក់។ និយមន័យនេះគឺប្រើប្រាស់ក្នុងវិសាលភាពនៃការលើកទឹកចិត្តពន្ធដារដូចមានចែងក្នុងប្រកាសខាងលើ និងជានិយមន័យដែលកំណត់នៅក្នុងអនុក្រឹត្យលេខ ១២៤ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ២ ខែ តុលា ឆ្នាំ២០១៨ ស្តីពីការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធដារសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យមក្នុងវិស័យអាទិភាព។

ដោយឡែក យោងតាមលិខិតលេខ ៣៦ សជណ.ហធ ករណីលទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មធិការសកម្មភាពគោលនយោបាយលើកស្ទួយសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម (SMEPC) លើកទី២ នៅទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានាថ្ងៃទី២១ខែមករាឆ្នាំ២០២១សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមត្រូវបានបែងចែកជា៣វិស័យ និងត្រូវបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម៖

រូបភាពទី៣៖ និយមន័យសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

វិស័យ	ចំនួនបុគ្គលិក		និង	ផលរបរប្រចាំឆ្នាំ (ដុល្លារអាមេរិក)		ឬ	ទ្រព្យសកម្ម (ដុល្លារអាមេរិក)	
	តូច	មធ្យម		តូច	មធ្យម		តូច	មធ្យម
កសិកម្ម	៥-៤៩	៥-១៩៩		៦២,២៥០ - ២៥០,០០០	២៥០,០០១ - ១០០,០០០,០០០		៥០,០០០ - ២៥០,០០០	២៥០,០០១ - ៥០០,០០០
ឧស្សាហកម្ម	៥-៤៩	៥-១៩៩		៦២,៥០០ - ៤០០,០០០	៤០០,០០១ - ២០០,០០០,០០០		៥០,០០០ - ៥០០,០០០	៥០០,០០១ - ១០០,០០០,០០០
សេវាកម្ម និង ពាណិជ្ជកម្ម	៥-៤៩	៥-១៩៩		៦២,៥០០- ២៥០,០០០	២៥០,០០១ - ១,៥០០,០០០		៥០,០០០- ២៥០,០០០	២៥០,០០១ - ៥០០,០០០

ប្រភព៖ សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលលេខ ៣៦ សជណ.ហធ

និយមន័យដែលមានលក្ខណៈស្តង់ដារមួយគឺជាចំណុចចាប់ផ្តើមយ៉ាងសំខាន់សម្រាប់ការបង្កើតគោលនយោបាយ និងការវាស់វែងទិន្នន័យទាក់ទងនឹងសហគ្រាសនៅកម្ពុជា។ ក្នុងន័យនេះ, និយមន័យដូចមានចែងនៅក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងខាងលើត្រូវបានប្រើប្រាស់ទូលំទូលាយនាពេលបច្ចុប្បន្ន។

២.១.២. ទិដ្ឋភាពនៃការចុះបញ្ជីអាជីវកម្មតាមថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន

នៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២២, វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិនៃក្រសួងផែនការបានបង្ហាញនូវរបាយការណ៍លទ្ធផលបឋមនៃជំរឿនសេដ្ឋកិច្ចនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាឆ្នាំ២០២២ ដែលរបាយការណ៍លទ្ធផលចុងក្រោយគ្រោងនឹងផ្សព្វផ្សាយនៅខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៣ ដោយលទ្ធផលនៃរបាយការណ៍បឋមបានបង្ហាញនូវអង្គភាពសេដ្ឋកិច្ច[1]សរុបទាំងអស់ចំនួន ៧៥៣ ៦៧០ អង្គភាពសេដ្ឋកិច្ចដោយក្នុងនោះអង្គភាពសេដ្ឋកិច្ចដែលបានចុះបញ្ជីមានចំនួនត្រឹមតែ ៩៣ ៦៤៧ ប្រមាណ ១២,៤% ខណៈដែលអង្គភាពសេដ្ឋកិច្ចមិនបានចុះបញ្ជីមានរហូតដល់ ៦៦០ ០២៣ ប្រមាណ ៨៧,៦%។ ផ្អែកតាមសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានស្តីពីលទ្ធផលកិច្ចប្រជុំ គណៈកម្មាធិការសកម្មភាពគោលនយោបាយលើកស្ទួយសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យមលើកទី២ កាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០២០ ដែលអង្គប្រជុំបានពិភាក្សាអំពីការលុបបំបាត់ និងការកែសម្រួលការផ្តល់អាជ្ញាបណ្ណ ឬវិញ្ញាបនបត្រដែលត្រួតគ្នា, អាជ្ញាបណ្ណ ឬវិញ្ញាបនបត្រដែលផ្តល់ត្រួតរវាងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវលុបបំបាត់និងកែសម្រួលដោយផ្អែកលើអភិក្រមតម្លៃបន្ថែមនិងវិចារណកម្ម (rationalization) និងដោយប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន។ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម និងសម្រួលដល់ការងារចុះបញ្ជី, រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ឱ្យដំណើរការជាផ្លូវការនូវប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីអាជីវកម្មតាមថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន (Online Business Registration-OBR) ដែលមាននៅលើថ្នាលផ្លាស់ប្តូរទិន្នន័យកម្ពុជា (CamDX) ដំណាក់កាលទី១ នៅថ្ងៃទី១៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០២០ ដោយផ្តល់ភាពងាយស្រួលដល់ធុរជនក្នុងការចុះបញ្ជីអាជីវកម្ម, ចំណាយពេលវេលា និងថវិកាតិចជាងមុន និងធ្វើជាកញ្ចប់តាមនីតិវិធីអនឡាញជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័នចំនួន៣ រួមមាន **ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម, អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ និង ក្រសួងការងារ និង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ** ។

[1] អង្គភាពសេដ្ឋកិច្ច គឺជាអង្គការអាជីវកម្មមួយឬផ្នែកនៃអង្គភាពអាជីវកម្មដែលស្ថិតនៅទីតាំងជាក់លាក់មួយ និងមានអ្នកគ្រប់គ្រងអាជីវកម្ម ហើយនិងមានសកម្មភាពផលិតតែមួយ (មិនមែនជាសម្ព័ន្ធ) ដែលបានធ្វើសកម្មភាពផលិត ឬ សកម្មភាពផលិតចម្បងដែលមានភាគចំណែកច្រើនលើតម្លៃបន្ថែម។ (ប្រភព៖របាយការណ៍លទ្ធផលបឋមជំរឿនសេដ្ឋកិច្ចនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២២, ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២២)

ផ្អែកលើទិន្នន័យស្ថិតិនៃការចុះបញ្ជីអាជីវកម្មតាមថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន (CamDX) គិតចាប់ពីថ្ងៃទី១៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០២០ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០២៣, ក្រុមហ៊ុន/សហគ្រាស ដែលបាន ចុះបញ្ជីជោគជ័យ មានចំនួន ២០ ៩១៥ និងមានសកម្មភាពអាជីវកម្មចម្បងចំនួន៥ ដែលទទួលបានការចុះបញ្ជីអាជីវកម្មច្រើនជាងគេ រួមមាន ការសាងសង់, កម្មន្តសាល, អាហារ័ណនីហារ័ណ ទិញលក់ ជួសជុលយានយន្ត និងទោចក្រយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ, សកម្មភាពអចលនវត្ថុ និង សកម្មភាពវិជ្ជាជីវៈ វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកទេស។ សម្រាប់ចំនួនម្ចាស់ក្រុមហ៊ុន/សហគ្រាសដែលបានចុះបញ្ជីជាស្ត្រីមានចំនួន៣៨% និងបុរសមានចំនួន ៦២%។

រូបភាពទី៤៖ ទិន្នន័យក្រុមហ៊ុនដែលបានចុះបញ្ជី និង ចំនួនម្ចាស់ក្រុមហ៊ុន/សហគ្រាសដែលបានចុះបញ្ជីជាស្ត្រី

គិតចាប់ពីថ្ងៃទី១៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០២០ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០២៣

ចំនួនក្រុមហ៊ុនចុះបញ្ជីទទួលបានជោគជ័យ

២០ ៩១៥

សកម្មភាពអាជីវកម្មចម្បងចំនួន ៥ ដែលទទួលបានការចុះបញ្ជីអាជីវកម្មច្រើនជាងគេ

-ការសាងសង់
-កម្មន្តសាល
-អាហារ័ណនីហារ័ណ ទិញលក់ ជួសជុលយានយន្ត និងទោចក្រយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ
-សកម្មភាពអចលនវត្ថុ និង សកម្មភាពវិជ្ជាជីវៈ
-វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកទេស។

ចំនួនម្ចាស់ក្រុមហ៊ុន/សហគ្រាសដែលបានចុះបញ្ជីជាស្ត្រី

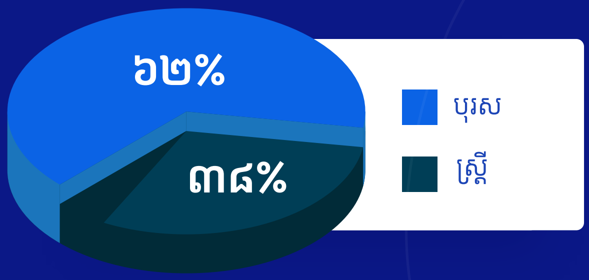

ប្រភព៖ ប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីអាជីវកម្មតាមថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន

បន្ថែមលើនេះ, សកម្មភាពអាជីវកម្ម៥ដែលមានដើមទុនវិនិយោគធំជាងគេរួមមាន ១) ការសាងសង់អគារមានចំនួនប្រមាណ ៩៧៧ លានដុល្លារអាមេរិកស្មើនឹង ១៧%, សកម្មភាពអចលនទ្រព្យដោយអចលនទ្រព្យផ្ទាល់ខ្លួន ឬជួលពីគេមានចំនួនប្រមាណ ៧២២ លានដុល្លារអាមេរិកស្មើនឹង ១២%, សកម្មភាពពិគ្រោះយោបល់ផ្នែកគ្រប់គ្រងមានចំនួនប្រមាណ ២៩៧ លានដុល្លារអាមេរិកស្មើនឹង ៥%, កម្មន្តសាលសម្លៀកបំពាក់លើកលែងសម្លៀកបំពាក់ធ្វើពីរោមសត្វមានចំនួនប្រមាណ ២៨២លានដុល្លារអាមេរិកស្មើនឹង ៥%, ការលក់ដុំឯកទេសផ្សេងៗមានចំនួន ២៦០លានដុល្លារអាមេរិកស្មើនឹង ៤% និងផ្សេងៗមានចំនួន ៣,២៩ ប៊ីលានដុល្លារអាមេរិកស្មើនឹង ៥៦%។

រូបភាពទី៥៖ សកម្មភាពអាជីវកម្មទាំង៥ ដែលមានដើមទុនចុះបញ្ជីធំជាងគេ

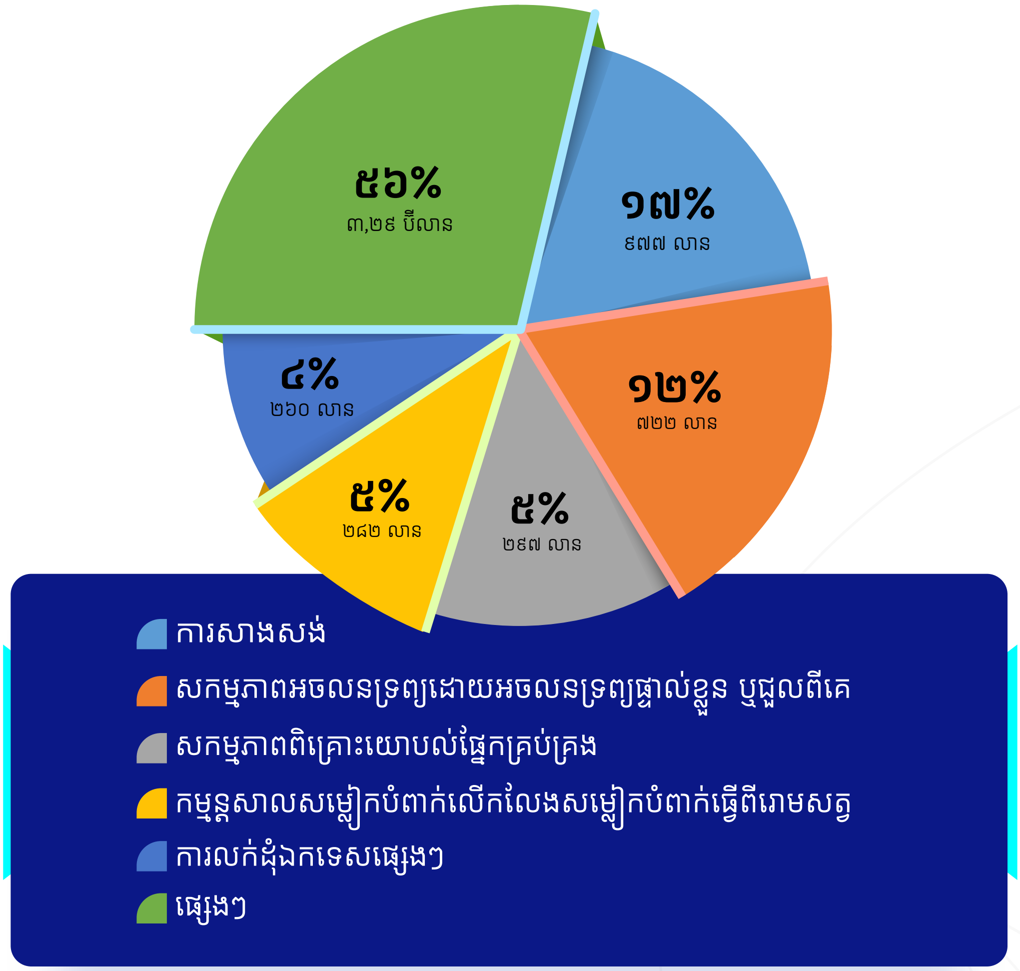

ប្រភព៖ ប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីអាជីវកម្មតាមថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន

ការដាក់ឱ្យអនុវត្តប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីអាជីវកម្មតាមថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានដំណាក់កាលទី១ បានសម្រួលដល់ការចុះបញ្ជីកាន់តែមានលក្ខណៈល្អប្រសើរ ប៉ុន្តែនៅតែមានបញ្ហាពេលវេលា និងបញ្ហាពាក់ព័ន្ធមួយចំនួនបន្ទាប់ពីការចុះបញ្ជី ដោយសារក្រុមហ៊ុន/សហគ្រាសត្រូវបន្តស្នើសុំ អាជ្ញាបណ្ណ/វិញ្ញាបនបត្រ/លិខិតអនុញ្ញាត/ប្រកាសបង្កើតបន្ថែមទៀត។ ដើម្បីសម្រួលដល់កិច្ចការនេះ, ប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីអាជីវកម្មតាមថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ក៏បានពង្រីកវិសាលភាពទៅ ដំណាក់កាលទី២ និងត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តដោយរាជរដ្ឋាភិបាល កាលពីថ្ងៃទី១ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុន/សហគ្រាសដាក់ស្នើសុំអាជ្ញាបណ្ណជំនាញតាមអនឡាញសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័នចំនួន៤រួមមាន ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍, ក្រសួងទេសចរណ៍, ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និង ទូរគមនាគមន៍ និងនិយ័តករអាជីវកម្មអចលនវត្ថុនិងបញ្ចាំនៃអាជ្ញាធរសេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ។ គិតចាប់ពីថ្ងៃដាក់ ដំណើរការមកដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែ មករា ឆ្នាំ២០២៣នេះ, ការស្នើសុំប្រកាសបង្កើតសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យមមានតែ ៥ សហគ្រាសប៉ុណ្ណោះ ខណៈដែលការស្នើសុំអាជ្ញាបណ្ណជំនាញពីក្រសួងទេសចរណ៍មានចំនួន ១២៧, ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍មានចំនួន ២២៧ និង និយ័តករអាជីវកម្មអចលនវត្ថុ និងបញ្ចាំនៃអាជ្ញាធរសេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារមានចំនួន ៦៤។

រូបភាពទី៦៖ ដំណាក់កាលទី២ នៃចំនួនក្រុមហ៊ុន/សហគ្រាសស្នើសុំអាជ្ញាបណ្ណជំនាញ

*គិតចាប់ពីថ្ងៃទី ០១ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១ ដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០២៣

ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍	០៥	ជោគជ័យ
ក្រសួងទេសចរណ៍	១២៧	ជោគជ័យ
ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍	២២៧	ជោគជ័យ
និយ័តករអាជីវកម្មអចលនវត្ថុនិងបញ្ចាំ នៃអាជ្ញាធរសេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ	៦៤	ជោគជ័យ

ប្រភព៖ ប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីអាជីវកម្មតាមថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន

បើតាមសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានក្នុងការដាក់ឱ្យអនុវត្តជាផ្លូវការដំណាក់កាលទី២, ការស្នើសុំអាជ្ញាបណ្ណ/វិញ្ញាបនបត្រ/លិខិតអនុញ្ញាត/ប្រកាសបង្កើតតាមរយៈអនឡាញនេះនឹងបន្តពង្រីកវិសាលភាពទៅដំណាក់កាលបន្តបន្ទាប់ទៀតដើម្បីសម្រួលដល់ធុរជនក្នុងការស្នើសុំអាជ្ញាបណ្ណ/វិញ្ញាបនបត្រ/លិខិតអនុញ្ញាត/ប្រកាសបង្កើតទៅតាមប្រភេទអាជីវកម្ម។

២.១.៣. ទិដ្ឋភាពនៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីសហគ្រាស

ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីសហគ្រាសរួមមានសហគ្រិនភាព និង ធុរកិច្ចថ្មីស្ថិតនៅដំណាក់កាលដំបូងនៅឡើយសម្រាប់កម្ពុជា និងមានកត្តារាំងស្ទះមួយចំនួនរាប់ចាប់ពីកត្តានៃការខ្វះហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថលរឹង និងទន់, ក្របខណ្ឌច្បាប់, សមត្ថភាព, ការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ និងការផ្តល់ប្រឹក្សាយោបល់ ឬការផ្តល់បរិយាកាសអំណោយផលនានា ។ ដើម្បីលើកកម្ពស់នូវលក្ខខណ្ឌអំណោយផលសម្រាប់ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីសហគ្រាសនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលការគាំទ្រពីវិស័យសាធារណៈ, វិស័យឯកជននិងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍គឺជាកត្តាចាំបាច់ហើយយន្តការសម្របសម្រួលស្ថាប័នទាំងនេះក៏ជាកត្តាដែលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ផងដែរ។ ក្នុងឆ្នាំ២០២២, មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះធុរកិច្ចថ្មី “តេជោ” ក៏បានធ្វើការស្រាវជ្រាវលើប្រព័ន្ធអេឡូស៊ីធុរកិច្ចថ្មីពាក់ព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យានៅកម្ពុជា(Tech Startup Ecosystem in Cambodia 2022) ស្តីពីបញ្ហាប្រឈម, កាលានុវត្តភាព និងដំណើរឆ្ពោះទៅមុខដោយនៅក្នុងរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវបានបង្ហាញនូវបញ្ហាប្រឈមដែលធុរកិច្ចថ្មីពាក់ព័ន្ធនឹងបច្ចេកវិទ្យាជួបប្រទះ, យន្តការគាំទ្រពីស្ថាប័នគាំទ្រសហគ្រិនភាព (Entrepreneurial Support Organizations-ESOs) តាមរយៈកម្មវិធី incubator/accelerator, ព្រឹត្តិការណ៍គាំទ្រធុរកិច្ចថ្មី, ការបណ្តុះបណ្តាល និងយន្តការកៀរគរធនធានមួយចំនួនដើម្បីផ្តល់ធនធានគាំទ្រដល់ធុរកិច្ចថ្មីព្រមទាំង សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមផងដែរ, ការដាក់ចេញនូវលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដើម្បីផ្តល់លក្ខខណ្ឌអំណោយផលនិងកាលានុវត្តភាពសម្រាប់ធុរកិច្ចថ្មី និងការដាក់ចេញនូវអនុសាសន៍គន្លឹះសំខាន់ៗមួយចំនួនជាជំនួយដល់ធុរកិច្ចថ្មី និងស្ថាប័នគាំទ្រសហគ្រិនភាពផ្អែកតាមលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ។ បន្ថែមលើនេះ, មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះធុរកិច្ចថ្មី “តេជោ” ក៏បានប្រមូលផ្តុំតួអង្គ សំខាន់ៗនៅក្នុងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីធុរកិច្ចថ្មីតាមរយៈថ្នាលធុរកិច្ចថ្មីកម្ពុជា (Startup Cambodia Platform)។

រូបភាពទី៧៖ តួអង្គក្នុងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីធុរកិច្ចថ្មី

ប្រភព៖ STARTUPCAMBODIA

តារាងទី១៖ ការវិភាគអំពីភាពខ្លាំង, ភាពខ្សោយ, កាលានុវត្តភាព និងការគំរាមកំហែងនៃអេកូឡូស៊ីសហគ្រិនភាពនៅកម្ពុជា

ភាពខ្លាំង

- ការរីកដុះដាលនៃវប្បធម៌សហគ្រិនភាព (Entrepreneurial culture)
- សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមប្រកបដោយជវភាព និងការសម្របខ្លួនខ្ពស់ (Dynamic and Adaptive SMEs)
- ទិដ្ឋភាពនៃការចាប់ផ្ដើមប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាដ៏រស់រវើក
- ការកើនឡើងនូវចំណាប់អារម្មណ៍ពីមូលធនឯកជន និងការបណ្ដាក់ទុនក្នុងស្រុក
- កម្ពុជាស្ថិតនៅទីតាំងប្រកបដោយជវភាព និងរស់រវើកក្នុងតំបន់អាស៊ាន ជាពិសេសនៅចំចន្លោះរវាងប្រទេសថៃ និងវៀតណាម
- គោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចបើកចំហ ដើម្បីទាក់ទាញការវិនិយោគ ដែលអាចនាំឱ្យមានការផ្ទេរចំណេះដឹង និងជំនាញក្នុងរយៈពេលមធ្យម ទៅរយៈពេលវែង

ភាពខ្សោយ

- សហគ្រាសដែលមិនទាន់ចុះបញ្ជីមានច្រើន
- កង្វះខាតជំនួយពីរាជរដ្ឋាភិបាល
- លទ្ធភាពទទួលបានហិរញ្ញប្បទាន (access to finance) នៅតែទាមទារនូវទ្រព្យបញ្ចាំ ដូចជា ដីធ្លី ឬអចលនទ្រព្យ និងមានតម្លៃថ្លៃ
- កង្វះសេវាកម្មគាំទ្រធុរកិច្ចប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព
- ត្រូវពង្រឹងសមត្ថភាពសហគ្រិន (ជំនាញផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ, ផែនការអាជីវកម្ម)
- ការពង្រីកទៅកាន់ទីផ្សារខាងក្រៅ (អន្តរជាតូបនីយកម្ម-internationalization)
- កង្វះបុគ្គលិក/អ្នកគ្រប់គ្រងដែលមានសមត្ថភាព
- អភិបាលកិច្ចសាជីវកម្មនៅមានកម្រិត (Week corporate governance)
- សមត្ថភាពក្នុងការបង្កើតឧស្សាហកម្មប្រតិគមន៍នៅមានកម្រិត ((Inability to create backward linkage)
- ថាមពលអគ្គិសនី និងការដឹកជញ្ជូនមានតម្លៃខ្ពស់ ដែលអាចជះឥទ្ធិពលទៅលើវិស័យកម្មន្តសាល

កាលានុវត្តភាព

- បរិយាកាសធុរកិច្ចល្អនាំឱ្យមានភាពងាយស្រួលក្នុងការវិនិយោគ
- បង្កើនគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់រដ្ឋាភិបាល និងកម្មវិធីជំនួយសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម
- កាលានុវត្តភាពនៃវិស័យ និងទីតាំងភូមិសាស្ត្រ (ខេត្ត) មួយចំនួនដែលមិនទាន់ទាញយកសក្តានុពល (Untapped Sector and geographic (provinces) opportunities)
- ការកែលម្អនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធតភ្ជាប់ដូចជា ផ្លូវ ថ្នល់ និងការបង្កើនសមត្ថភាពកំពង់ផែ ដើម្បីកាត់បន្ថយថ្លៃដឹកជញ្ជូន
- កម្មវិធីកំណែទម្រង់ពន្ធគយ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការសម្របសម្រួលការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម (Trade facilitation)
- បង្កើនសមត្ថភាពផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនី ដើម្បីបញ្ចុះតម្លៃការប្រើប្រាស់អគ្គិសនី
- មានសក្តានុពលក្នុងការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗដោយកម្ពុជាមានកម្លាំងពលកម្មវ័យក្មេង ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាព និងផលិតភាព

ការគំរាមកំហែង

- កង្វះការសម្របសម្រួលរវាងភាគីពាក់ព័ន្ធ (សូម្បីនៅក្នុងស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល)
- បរិយាកាសអំណោយផលសម្រាប់ធុរកិច្ចនៅមានកម្រិត (ការទទួលបានព័ត៌មាន, តម្លៃអគ្គិសនី និង ការដឹកជញ្ជូនខ្ពស់)
- ភាពទន់ខ្សោយនៃសេដ្ឋកិច្ច ងាយរងគ្រោះនឹងការប៉ះទង្គិចពីខាងក្រៅ (ផលវិបាកនៃការដក EBA ការធ្លាក់ចុះនៃសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកទាក់ទងនឹងការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩)
- ថ្លៃដើមខ្ពស់ក្នុងការចាប់ផ្តើមអាជីវកម្ម និងការអនុលោមភាពតាមបទប្បញ្ញត្តិធ្វើឱ្យសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមនៅក្រៅផ្លូវការច្រើន (remain informal)
- ការអនុវត្តកំណែទម្រង់ដើម្បីបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងនៃសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម និងការថ្នក់ជាមួយខ្សែច្រវ៉ាក់ផលិតកម្មនៅមានកម្រិត
- មានការកើនឡើងនៃនិន្នាការចំណាកស្រុកនៃកម្លាំងពលកម្ម វ័យក្មេងដែលនាំឱ្យការផ្គត់ផ្គង់កម្លាំងពលកម្មក្នុងស្រុកនៅមានកម្រិត

ប្រភព៖ SME Internationalization in Cambodia: Study on Barriers and Mapping of Supporting Service Providers, ARISE Plus Cambodia and ASEAN SME Projects, 2020.

បន្ថែមលើនេះ មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះធុរកិច្ចថ្មី “តេជោ” ក៏បានសហការជាមួយ Deep Ecosystem និង Swisscontact ដើម្បីពិនិត្យទៅលើស្ថានភាពនៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីធុរកិច្ចថ្មី និងបានបង្ហាញនូវរបាយការណ៍ក្នុងឆ្នាំ២០២២ដូចមានក្នុងរូបភាពខាងក្រោម។

រូបភាពទី៨៖ ស្ថានភាពនៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីធុរកិច្ចថ្មី

A data-driven approach to assess the healthiness of Cambodia Startup Ecosystem

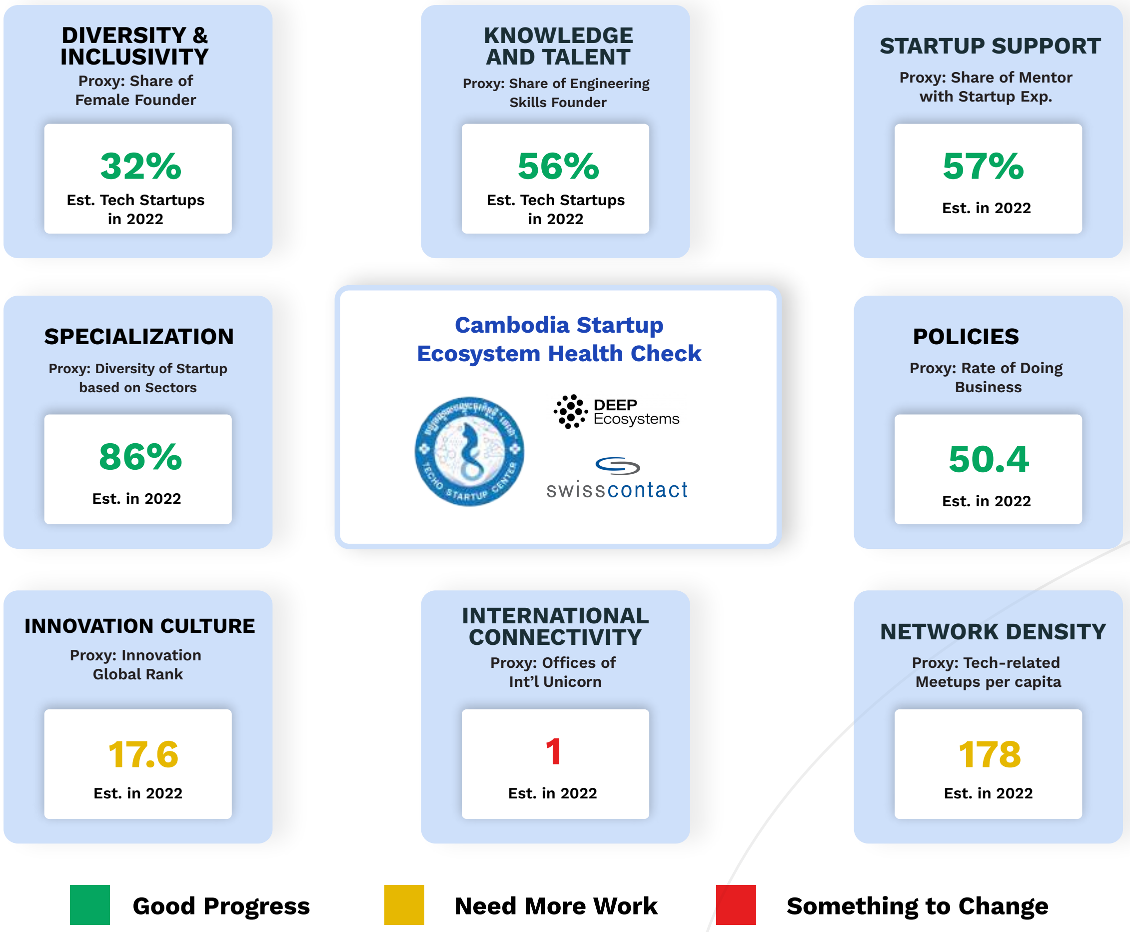

ចំពោះប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីនៅក្នុងវិស័យបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា, នៅចុងឆ្នាំ២០១៩ និងដើមឆ្នាំ២០២០, មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះធុរកិច្ចថ្មី “តេជោ” បានធ្វើការស្រាវជ្រាវមួយដែលទាក់ទងទៅនឹងទិដ្ឋភាពបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាដោយបានរកឃើញនូវបញ្ហាប្រឈមចំនួនបីសម្រាប់ប្រព័ន្ធអេកូ-ឡូស៊ីនៅក្នុងវិស័យបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុរួមមានកង្វះខាតនូវយន្តការសម្របសម្រួលរវាងស្ថាប័ន,កង្វះខាតក្របខណ្ឌច្បាប់ និង Sandbox សម្រាប់ការសាកល្បងផលិតផល និងសេវា ដែលមានភាពច្នៃប្រឌិតថ្មី និងកង្វះខាតនូវធនធានមនុស្ស។ ដើម្បីពង្រឹងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ, នៅចុងឆ្នាំ២០២២, កម្ពុជាបានរៀបចំ “វេទិកាបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ-FinTech Stage” លើកដំបូងនៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ពិព័រណ៍បច្ចេកវិទ្យាកម្ពុជា២០២២ (CamTech Summit 2022) ដែលមានការចូលរួមពីថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួង-ស្ថាប័ន, គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ, គ្រឹះស្ថានអប់រំ, ស្ថាប័នស្រាវជ្រាវ, ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍, សមាគម និងភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងវិស័យឯកជន។

បើតាមសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន “វេទិកាបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ” ត្រូវបានរៀបចំក្នុងគោលបំណងគាំទ្រ និងជំរុញការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល និង បច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាដោយកៀរគរនិយ័តករ, វិស័យឯកជន, ស្ថាប័នជាតិ និង អន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធដើម្បីរៀនសូត្រពីគ្នាទៅវិញទៅមកនិងស្វែងយល់បន្ថែមឱ្យកាន់តែច្បាស់ពីនិន្នាការ និង នវានុវត្តន៍ឬផលិតផលបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ ព្រមទាំងពិភាក្សាពី កាលានុវត្តភាព និងបញ្ហាប្រឈម នានាដើម្បីពង្រឹង និង ពង្រីកប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជាក្តោបយកឱកាសជាអតិបរមាពីនវានុវត្តន៍ទាំងនោះ ព្រមទាំងសម្រប និងត្រៀមខ្លួនសម្រាប់ការវិវត្តដ៏រហ័សនៃបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា។ ក្នុងន័យនេះ, កម្ពុជាបាននិងកំពុងកសាងនូវប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានរឹងមាំ។ ហើយបើពិនិត្យទៅលើទំហំនៃបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុវិញក៏មានការកើនឡើងផងដែរ។

រូបភាពទី៩៖ ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ

ប្រភព៖ Mekong Strategic Partner 2021

រូបភាពទី១០៖ ទំហំនៃបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា

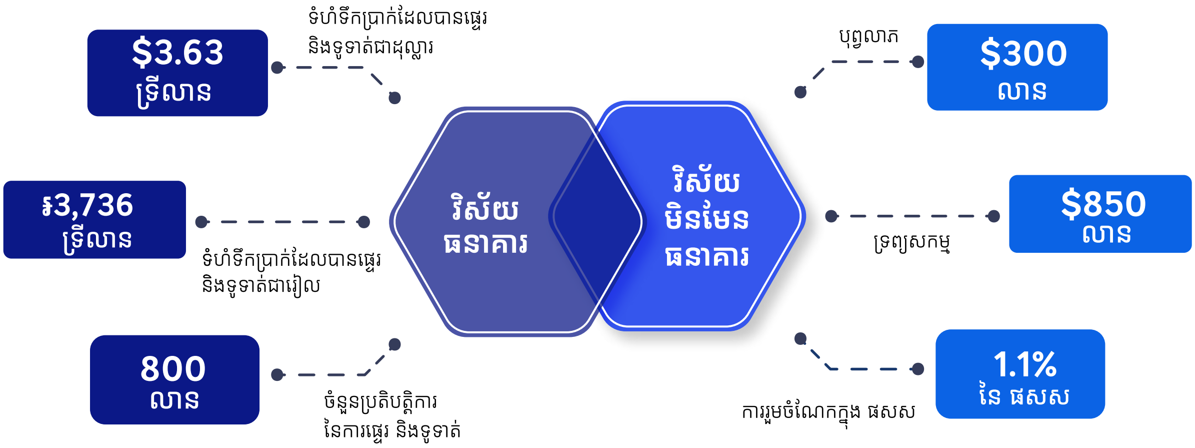

ប្រភព៖ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ២០២២ និងនិយ័តករធានារ៉ាប់រងកម្ពុជា ២០២១

ចំពោះទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកវិញ ហាក់មានការចាប់អារម្មណ៍ជាខ្លាំងពីគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធដោយការអភិវឌ្ឍផ្នែកសំខាន់ៗ នៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិច-ត្រូនិកត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងរបៀបវារៈអភិវឌ្ឍន៍ថ្នាក់ជាតិជាបន្តបន្ទាប់។នៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកបានបរិយាយលម្អិតនូវសមាសធាតុចំនួន៣ ក្នុងចំណោម១០ ក្នុងការជំរុញ និងលើកកម្ពស់ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកឱ្យកាន់តែប្រសើររួមមាន ១)យុទ្ធសាស្ត្រគោលនយោបាយនិងផ្នែកសម្របសម្រួលស្ថាប័ន, ២) ក្របខណ្ឌច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិ និង ៣) បទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម។ សមាសធាតុទាំងបីនឹងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវបរិយាកាសធុរកិច្ចទាំងមូល និងក្របខណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់សហគ្រាសពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកទាំងក្នុងដំណើរការទាក់ទងនឹងការចុះបញ្ជី, ការផ្តល់អាជ្ញាបណ្ណដល់អាជីវកម្មជាពិសេសសហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម, ការទទួលបានព័ត៌មាន, លទ្ធភាពទទួលបានហិរញ្ញប្បទាន និងការគាំទ្រនានា, ការកំណត់អំពីបញ្ហាប្រឈមរបស់សហគ្រាសសម្រាប់ពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក និងការលើកទឹកចិត្តដល់សហគ្រាសក្នុងវិស័យនេះផងដែរ។

រូបភាពទី១១៖ ទំហំពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកកម្ពុជា

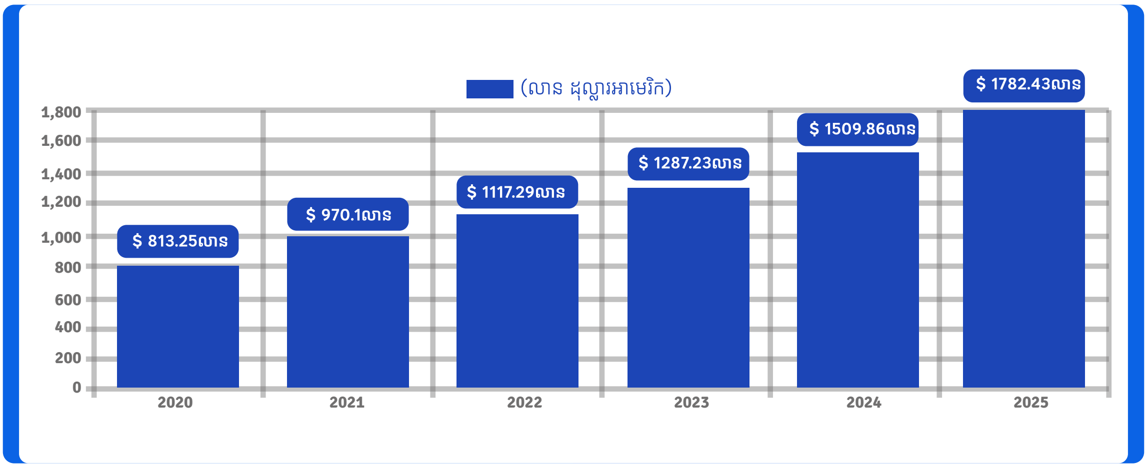

ប្រភព៖ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និង World Development Indicator, Data Reportal និង Statista

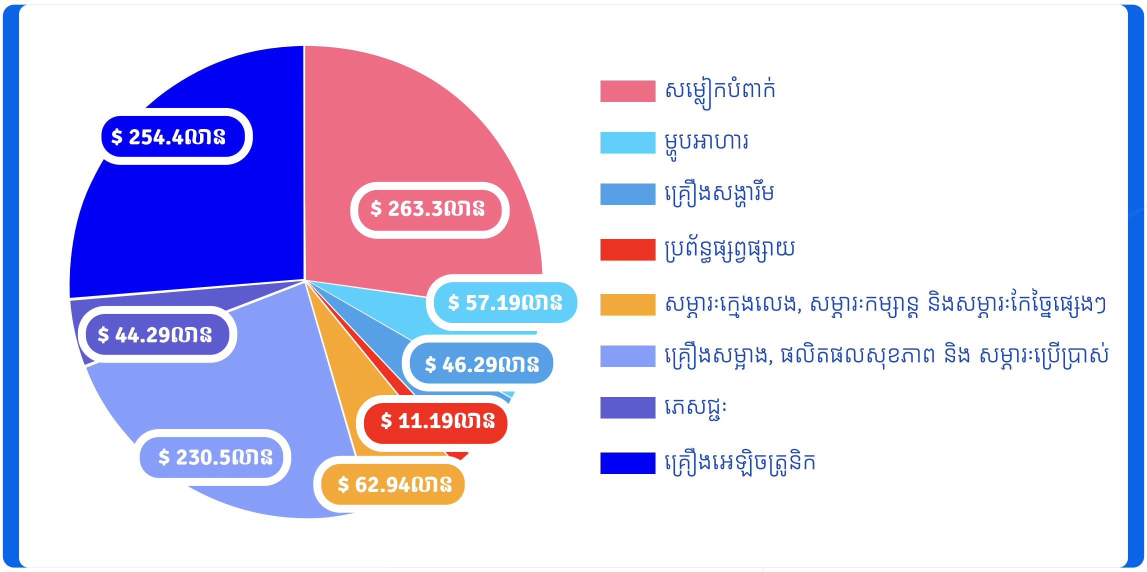

ប្រភព៖ World Development Indicator, Data Reportal និង Statista

២.១.៤. ទិដ្ឋភាពនៃការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យារបស់សហគ្រាស

តាមរយៈរបាយការណ៍សង្ខេបរបស់ក្រុមហ៊ុន Meta ឆ្នាំ២០២១ ស្តីពីសហគ្រាសធុនមីក្រូ, តូច និងមធ្យម (MSMEs) និងការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ឌីជីថលក្នុងអំឡុងវិបត្តិនៃជំងឺកូវីដ-១៩, MSMEs ៣៦% ធ្លាប់បានប្រើប្រាស់ដំណោះស្រាយ/សេវាកម្មឌីជីថលមុនការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ និង ៤៥% បានប្រើប្រាស់ដំណោះស្រាយ/សេវាកម្មឌីជីថលក្នុងឆ្នាំ២០២០។ ៦៦% ប្រើប្រាស់បណ្តាញសង្គម Facebook ដើម្បីសម្របទៅនឹងការរីករាលដាលជំងឺកូវីដ-១៩, ៧៣% បានរាយការណ៍ថាឧបករណ៍ឌីជីថលពិតជាសំខាន់សម្រាប់ប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មក្នុងអំឡុងពេលនៃការរីករាលដាលជំងឺកូវីដ-១៩ និង ៤៣% នៃអាជីវកម្មអនឡាញបានរាយការណ៍ថាបណ្តាញសង្គម Facebook គឺជាឧបករណ៍សម្រាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយអតិថិជន។

រូបភាពទី១២៖ ទិដ្ឋភាពនៃការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យារបស់សហគ្រាស

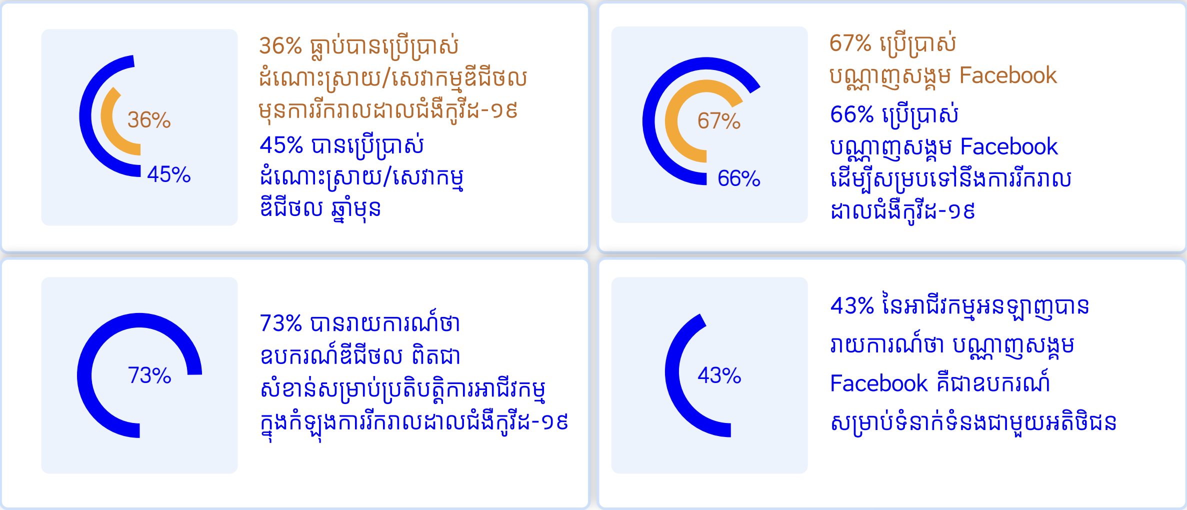

ប្រភព៖ MSMEs and Digital Tool Use amidst the Covid-19 Pandemic, Cambodia Country Brief, DAI and Meta, 2021.

បើពិនិត្យទៅលើទិន្នន័យខាងលើ, សហគ្រាសភាគច្រើនជាពិសេសសហគ្រាសធុនមីក្រូ, តូច និងមធ្យម (MSMEs) បានប្រើប្រាស់កម្មវិធីនៃប្រព័ន្ធបណ្តាញសង្គមដើម្បីប្រកបអាជីវកម្ម។ ក្នុងន័យនេះ, ការដាក់ឱ្យអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកនឹងនាំមកនូវការផ្លាស់ប្តូរបរិយាកាសនិងរបៀបធ្វើពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធបណ្តាញសង្គម (Social Commerce) និងសហគ្រាសមីក្រូមិនផ្លូវការមួយចំនួន។ បើទោះបីជាមិនមានតួលេខពិតប្រាកដច្បាស់លាស់អំពីចំនួនសហគ្រាសដែលប្រកបមុខជំនួញនៅលើបណ្តាញសង្គម និងប្រភពចំណូលរបស់សហគ្រាសទាំងនោះ ក៏ប៉ុន្តែអ្វីដែលអាចសន្និដ្ឋានបាននោះគឺបើពុំមានសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មបែបនេះទេ ប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនអាចនឹងគ្មានការងារធ្វើ, បាត់បង់ប្រភពចំណូល ហើយនឹងក្លាយជាសម្ពាធមួយដ៏ធ្ងន់ចំពោះប្រព័ន្ធសុខមាលភាពជាតិក្នុងអំឡុងពេលនៃវិបត្តិកូវីដ-១៩។ ក្នុងន័យនេះ, រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវបង្កើនការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការជំរុញការចាប់យកការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល និងត្រូវគិតគូរទៅលើការវិភាជន៍ថវិកាទៅដល់សកម្មភាពជាអាទិភាពដើម្បីគាំទ្រ និងលើកកម្ពស់ដល់សហគ្រាសគ្រប់កម្រិតស្របតាមចក្ខុវិស័យដែលបានដាក់ចេញនៅក្នុងក្របខណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមឌីជីថល។

២.២. បញ្ហាប្រឈម

បញ្ហាប្រឈមរបស់សហគ្រាសត្រូវបានកំណត់ខុសៗគ្នាទៅតាមការដាក់ចេញនូវក្របខណ្ឌគោលនយោបាយ, យុទ្ធសាស្ត្រ, ផែនការសកម្មភាព និងឯកសារមួយចំនួនដែលជាទូទៅ សហគ្រាសជួបប្រទះបញ្ហាប្រឈមដូចជា ១) កង្វះភាពជាអ្នកដឹកនាំ ការសម្របសម្រួល និងការសម្រេចចិត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពគ្រប់កម្រិត ដូចជាការគាំទ្រសំខាន់ៗពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាផ្គត់ផ្គង់ អគ្គិសនី ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងឡូជិស្ទីក ធនធានមនុស្ស និង ជំនាញ ព្រមទាំងការតភ្ជាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្សេងទៀតដូចជាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថលរឹង និងទន់, ២) ការអភិវឌ្ឍមូលដ្ឋានចំណេះដឹងផ្នែកបច្ចេកទេស និង ជំនាញដើម្បីប្រែក្លាយកម្លាំងពលកម្មឱ្យមានជំនាញនិងមានសមត្ថភាពចាប់យកបច្ចេកទេស និងបច្ចេកវិទ្យាខ្ពស់នៅមានកម្រិត, ៣) យន្តការទទួលបានហិរញ្ញប្បទាន, ទុនវិនិយោគ និងការគាំទ្រនានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវបានរាំងស្ទះដោយសារចំនួនសហគ្រាសដែលមិនបានចុះបញ្ជីជាផ្លូវការជាពិសេសសហគ្រាសធុនមីក្រូមានចំនួនច្រើន។ ភាពមិនផ្លូវការនៃការចុះបញ្ជីក្នុងចំណោមសហគ្រាស និងចំនួនសហគ្រាសដែលមានបញ្ជីគណនេយ្យនៅមានកម្រិតតិចតួចគឺជាឧបសគ្គរាំងដល់សហគ្រាសមិនអាចទទួលបានឥណទាន, ហិរញ្ញប្បទាន ឬ ទុនវិនិយោគសម្រាប់ពង្រីកសកម្មភាពអាជីវកម្ម ឬ ប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសឬបច្ចេកវិទ្យាថ្មី និង ៤), គោលការណ៍លើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធដារ, គយ និង ការលើកទឹកចិត្តនានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក៏ត្រូវបានរាំងស្ទះ ដោយសារការគាំទ្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលចំពោះសកម្មភាពរបស់សហគ្រាសអាចធ្វើទៅបានដរាបណាសហគ្រាសបានចុះបញ្ជីជាផ្លូវការ និងបានរក្សាបញ្ជីគណនេយ្យច្បាស់លាស់សម្រាប់ជាមូលដ្ឋានវាយតម្លៃ និង ៥) ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីសហគ្រិនភាពនៅទន់ខ្សោយ និងស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនៅឡើយ។

ផ្អែកលើឯកសារស្រាវជ្រាវផ្លូវការមួយស្តីពីបញ្ហាប្រឈមរបស់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យមនៅក្នុងប្រទេសសមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍ (អាស៊ាន) រួមទាំងកម្ពុជាក្នុងការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលរបស់វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់អាស៊ាន និងអាស៊ីបូព៌ា (ERIA) កាលពីឆ្នាំ២០១៩ បានរំលេចនូវបញ្ហាប្រឈមចំនួន៥ ក្នុងនោះរួមមាន១) ចំណេះដឹង និងការយល់ដឹងពីបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ២) ការគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការ, ការថែទាំ និងការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ៣) ភាពស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ៤) កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងរដ្ឋាភិបាល និងវិស័យឯកជនក្នុងការកសាងអភិវឌ្ឍ និងប្រើប្រាស់ថ្នាលឌីជីថល និង ៥) ការយល់ដឹងរបស់សហគ្រាសអំពីគោលនយោបាយរបស់រដ្ឋាភិបាល។

បញ្ហាប្រឈមខាងលើគឺជាបញ្ហាប្រឈមទូទៅដែលបានដកស្រង់ចេញពីឯកសារគោលនយោបាយ និងឯកសារស្រាវជ្រាវមួយចំនួន។ ដោយឡែកសម្រាប់កម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសនេះនឹងផ្តោតទៅលើបញ្ហាប្រឈមចំនួន៦ ចំណុចដែលសហគ្រាសប្រឈមក្នុងការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក្នុងនោះរួមមាន ១) ចំណេះដឹង និងការយល់ដឹងពីបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ២) ការគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការ, ការថែទាំ និងការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ៣) ភាពស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ៤) កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងរដ្ឋាភិបាល និងវិស័យឯកជនក្នុងការកសាងអភិវឌ្ឍ និងប្រើប្រាស់ថ្នាលឌីជីថល, ៥) យន្តការទំនាក់ទំនងរបស់សហគ្រាស និង ៦) កង្វះទុនវិនិយោគ។

▶ បញ្ហាប្រឈមទី១

ចំណេះដឹង និងការយល់ដឹងពីបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលរបស់សហគ្រាស
គឺជាកត្តាចម្បងដែលសហគ្រាសពិបាកក្នុងការសម្រេចចិត្តចាប់យកការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលដោយសហគ្រាសមួយចំនួនយល់ឃើញថាពាក្យឌីជីថលូបនីយកម្មមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ និងមានតម្រូវការចំណាយខ្ពស់។ បន្ថែមលើនេះ, ពួកគេយល់ថា សកម្មភាពអាជីវកម្មរបស់ ពួកគេមិនទាន់ត្រូវការបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលនោះទេ ដោយព័ត៌មានដែលពួកគេទទួលបានពីការធ្វើឌីជីថលូបនីយកម្មនៅមានកម្រិត មិនមានលក្ខណៈប្រមូលផ្តុំ មិនច្បាស់លាស់ ហើយបើពួកគេចាប់អារម្មណ៍ក្នុងការចាប់យកការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក៏មិនដឹងទៅស្វែងរកជំនួយប្រឹក្សាយោបល់នៅទីកន្លែងណា។

▶ បញ្ហាប្រឈមទី២

កង្វះខាតធនធានមនុស្ស និងជំនាញក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការ, ការថែទាំ និងការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល
មុនពេលសម្រេចចិត្តចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ម្ចាស់សហគ្រាសត្រូវតែយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ទៅលើចំណេះដឹងនិងជំនាញរបស់បុគ្គលិកគ្រប់កម្រិតចាប់ពីកម្រិតមូលដ្ឋានដល់កម្រិតខ្ពស់ ក្នុងការប្រើប្រាស់ និងថែទាំដំណោះស្រាយឌីជីថល (Digital Solutions) ដែលខ្លួនសម្រេចប្រើប្រាស់នៅក្នុងប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម។ ក្នុងន័យនេះ, បើទោះជាម្ចាស់សហគ្រាសសម្រេចចិត្តប្រើប្រាស់ដំណោះស្រាយឌីជីថល ឬសេវាកម្មឌីជីថល ឬចង់ផ្លាស់ប្តូរពីការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក្នុងកម្រិតមូលដ្ឋាន ទៅកម្រិតមធ្យម ឬខ្ពស់ ម្ចាស់សហគ្រាសក៏ត្រូវតែងាកមកមើលធនធានមនុស្សរបស់ខ្លួនថា តើអាចប្រើប្រាស់ ឬទាញយកប្រយោជន៍ជាអតិបរមានៃដំណោះស្រាយឌីជីថលទាំងនោះដែរឬទេ។ ចំពោះសហគ្រាសដែលជាអ្នកផ្តល់សេវាកម្មឌីជីថល ឬដំណោះស្រាយឌីជីថលទៅដល់សហគ្រាសផ្សេង ឬ អ្នកប្រើប្រាស់ ក៏ត្រូវគិតគូរដល់បញ្ហាចំណេះ និងជំនាញនេះដែរ ទើបដំណោះស្រាយឌីជីថលដែលខ្លួនបានបង្កើតអាចទទួលបានជោគជ័យក្នុងទីផ្សារ។

▶ បញ្ហាប្រឈមទី៣

ភាពស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក្នុងប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម

បើទោះបីជាសហគ្រាសមួយចំនួនយល់ដឹងពីផលប្រយោជន៍នៃការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក៏ដោយ ក៏ពួកគេនៅមានភាពស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក្នុងប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មដោយសារពួកគេមិនទាន់ដឹងច្បាស់ពីរបៀបនៃការប្រើប្រាស់ដំណោះស្រាយឌីជីថលទាំងនោះនៅក្នុងប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម, បារម្ភថាព័ត៌មានរបស់អាជីវកម្មត្រូវលាតត្រដាងទាំងស្រុងដល់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច និងបារម្ភពីសុវត្ថិភាពទិន្នន័យអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន។ ឆ្លើយតបនឹងសំនួរ "តើអ្នកគិតថា អ្វីជាហេតុផលសំខាន់ដែលអ្នកជ្រើសរើសមិនប្រើប្រាស់សេវាកម្មឌីជីថល? នៅក្នុង "ផែនការមេឌីជីថលអាស៊ាន ២០២៥" ដែលប្រជាជាតិអាស៊ានបានរួមគ្នារៀបចំដើម្បីសម្រេចចក្ខុវិស័យប្រែក្លាយអាស៊ានទៅជាតំបន់នាំមុខលើសេដ្ឋកិច្ច និងសហគមន៍ឌីជីថល, ៣៥% បានឆ្លើយថា មកពី "ខ្វះការជឿទុកចិត្ត (Lack of Trust)" ដែលមូលហេតុនេះទាំងសហគ្រាស, អ្នកផ្តល់សេវាឌីជីថល និងអ្នកប្រើប្រាស់ សេវាឌីជីថលនៅតែមានភាពស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលនៅក្នុងសកម្មភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃបើទោះជាពិភពលោកកំពុងស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលនៃបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្មជំនាន់៤.០ដែលផ្តោតជាសំខាន់លើបរិវត្តកម្មឌីជីថលក៏ដោយ។

▶ បញ្ហាប្រឈមទី៤

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងរដ្ឋាភិបាល និងវិស័យឯកជនក្នុងការកសាងអភិវឌ្ឍ និងប្រើប្រាស់ថ្នាលឌីជីថលនៅមានកម្រិត

ថ្នាលឌីជីថល (Digital Platform) មានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការជំរុញអោយសហគ្រាសចាប់យកការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានកសាង និងបង្កើតថ្នាលផ្លាស់ប្តូរទិន្នន័យកម្ពុជា (CamDX) ដើម្បីសម្រួលដល់ការផ្លាស់ប្តូរទិន្នន័យរវាងប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានមួយនិងប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានមួយទៀតក្នុងវិស័យសាធារណៈ និងជាមួយវិស័យឯកជនក្នុងក្របខណ្ឌអន្តរប្រតិបត្តិការ, ថ្នាលកំណត់សម្គាល់អត្តសញ្ញាណអតិថិជនឌីជីថល (CamDigiKey) ដែលសម្រួលដល់ការកំណត់អត្តសញ្ញាណអតិថិជនឌីជីថល (e-KYC solution) ក្នុងពិភពឌីជីថលនឹងបម្រើផលប្រយោជន៍ដល់វិស័យឯកជនជាពិសេសវិស័យសេដ្ឋកិច្ច, ហិរញ្ញវត្ថុ, ធុរកិច្ច និងធនាគារ និងការដាក់ឱ្យដំណើរការនូវប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីអាជីវកម្មតាមថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន (Online Business Registration) ក៏ជាជំហានវិជ្ជមានមួយសំខាន់ក្នុងការជំរុញការធ្វើឌីជីថលូបនីយកម្មរបស់សហគ្រាសជារួម ក៏ដូចជាការជំរុញទម្រង់នីយកម្ម (Formalization) នៃព័ត៌មានសហគ្រាសទាំងអស់ផងដែរ។ បើទោះជារាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្កើតនូវថ្នាលគ្រឹះដែលជាឃ្នាស់ដ៏សំខាន់ក្នុងការជំរុញការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ប៉ុន្តែទំហំនៃការប្រើប្រាស់ថ្នាលទាំង នោះពីវិស័យឯកជន និងប្រជាពលរដ្ឋនៅមានកម្រិតទាបនៅឡើយ ហើយការចូលរួមប្រើប្រាស់ពីវិស័យសាធារណៈក៏ត្រូវបង្កើនល្បឿនផងដែរ។ ចំពោះវិស័យឯកជន ពិសេសសហគ្រាស ឬធុរកិច្ចថ្មីៗបានខិតខំកសាង និងបង្កើតដំណោះស្រាយឌីជីថលថ្មីៗ (Supply-side) ជាច្រើន ប៉ុន្តែដំណោះស្រាយឌីជីថល ឬថ្នាលឌីជីថលមួយចំនួនមិនត្រូវបានគាំទ្រ ឬប្រើប្រាស់ដោយសារសហគ្រាស ឬធុរកិច្ចថ្មីទាំងនោះមិនបានផ្សព្វផ្សាយអោយបានទូលំទូលាយទៅកាន់ទីផ្សារ។ ដូច្នេះរាជរដ្ឋាភិបាល និងវិស័យឯកជនត្រូវបង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងបំពេញបន្ថែមឱ្យគ្នានូវការកសាងអភិវឌ្ឍ និងប្រើប្រាស់ថ្នាលឌីជីថល។

បញ្ហាប្រឈមទី៥

យន្តការទំនាក់ទំនងរវាងសហគ្រាស

យន្តការរវាងអ្នកផ្តល់ និងអ្នកប្រើប្រាស់ដំណោះស្រាយឌីជីថលនៅមានកម្រិត។ សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមទាំងអ្នកផ្តល់ដំណោះស្រាយឌីជីថល (Supply Side) និងអ្នកប្រើប្រាស់សេវាកម្មឌីជីថល (Demand Side) នៅមិនទាន់រកយន្តការក្នុងការផ្តល់ព័ត៌មានឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមកនៅឡើយដោយអ្នកផ្តល់មិនដឹងផ្តល់អោយអ្នកណាហើយអ្នកត្រូវការមិនដឹងទៅរកអ្នកផ្តល់ដំណោះស្រាយដែលអាចធានាបាននូវដំណោះស្រាយល្អ ប្រកបដោយជំនឿទុកចិត្តបាននៅកន្លែងណា។ បន្ថែមលើនេះ វិស័យឯកជនក៏នៅមិនទាន់ដឹងច្បាស់ពីដំណោះស្រាយឌីជីថលដែលមានស្រាប់ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្កើត គោលនយោបាយជំរុញនិង គាំទ្រការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលរបស់សហគ្រាសដោយយន្តការគាំទ្រទាំងអស់មិនមានលក្ខណៈប្រមូលផ្តុំនៅកន្លែងតែមួយ ហើយការផ្សព្វផ្សាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក៏នៅមានកម្រិត។ ជារួមនៅពេលវិស័យឯកជន ដែលត្រូវបានចាត់ទុកជាក្បាលម៉ាស៊ីនក្នុងការរួមចំណែកអភិវឌ្ឍន៍សង្គម-សេដ្ឋកិច្ចមិនបានដឹងពីយន្តការគាំទ្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលបានដាក់ចេញ, នោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការជំរុញបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសក៏មិនអាចសម្រេចបានតាមគោលដៅនោះដែរ។

បញ្ហាប្រឈមទី៦

កង្វះទុនវិនិយោគ

បញ្ហានេះគឺកើតមានជាទូទៅសម្រាប់ការចាប់ផ្តើម អាជីវកម្មជាពិសេសធុរកិច្ចថ្មី ហើយការខ្វះទុនវិនិយោគនៅក្នុងកម្មវិធីនេះគឺសំដៅទៅលើកង្វះទុនក្នុងការប្រើប្រាស់ផលិតផលឬសេវាកម្មឌីជីថលដើម្បីធ្វើទំនើបកម្មប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម,ការខ្វះដើមទុនសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ឬបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលដោយសារកម្ពុជាស្ថិតក្នុងចំណោមប្រទេសដែលប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា និងធនធានមនុស្សជំនាញឌីជីថលនៅមានកម្រិតដែលធ្វើអោយ សហគ្រាសមួយចំនួនពុំមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការប្រើប្រាស់ ឬ អភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធចាំបាច់ទាំងអស់នោះ។

៣

អំពីកម្មវិធីបរិវត្តកម្ម
ឌីជីថលសហគ្រាស

៣.អំពីកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស

រូបភាពទី១៣៖ ក្របខណ្ឌរួមនៃការអនុវត្តកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស

៣.១. គោលបំណង

កម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស ត្រូវបានរៀបចំឡើងក្នុងគោលបំណងពង្រឹងសមត្ថភាពឌីជីថលរបស់សហគ្រាស តាមរយៈការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស ដើម្បីជំរុញឱ្យសហគ្រាសគ្រប់កម្រិតអាចក្លាយជាភ្នាក់ងារជំរុញសកម្មនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច និងធុរកិច្ចឌីជីថល និងបង្កើនការរួមចំណែករបស់វិស័យឯកជនក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងធុរកិច្ចឌីជីថលប្រកបដោយភាពធន់, ចីរភាព និងបរិយាបន្ន។

៣.២. គោលដៅ

ការកំណត់គោលដៅដែលជាលទ្ធផលរំពឹងទុកនៃការដាក់ឱ្យអនុវត្តកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសមានចំនួន៣ ដូចខាងក្រោម៖

១ បង្កើនការផ្តល់ផលិតផល / សេវាកម្មឌីជីថលប្រកបដោយគុណភាពតាមវិស័យនៅលើថ្នាលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស

២ លើកកម្ពស់លទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មាន, បង្កើនការយល់ដឹងអំពីបរិវត្តកម្មឌីជីថល និង ការបណ្តុះបណ្តាលដល់សហគ្រាស

៣ លើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ថ្នាលឌីជីថលរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល

៣.៣.សកម្មភាពអាទិភាព

កម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសនឹងផ្តោតទៅលើសកម្មភាពធំៗចំនួន៥ ដើម្បីសម្រេចតាមគោលដៅ និងគោលបំណងរបស់កម្មវិធីដែលបានដាក់ចេញ។

រូបភាពទី១៤៖ ទំនាក់ទំនងសកម្មភាពទាំង៥នៃកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស

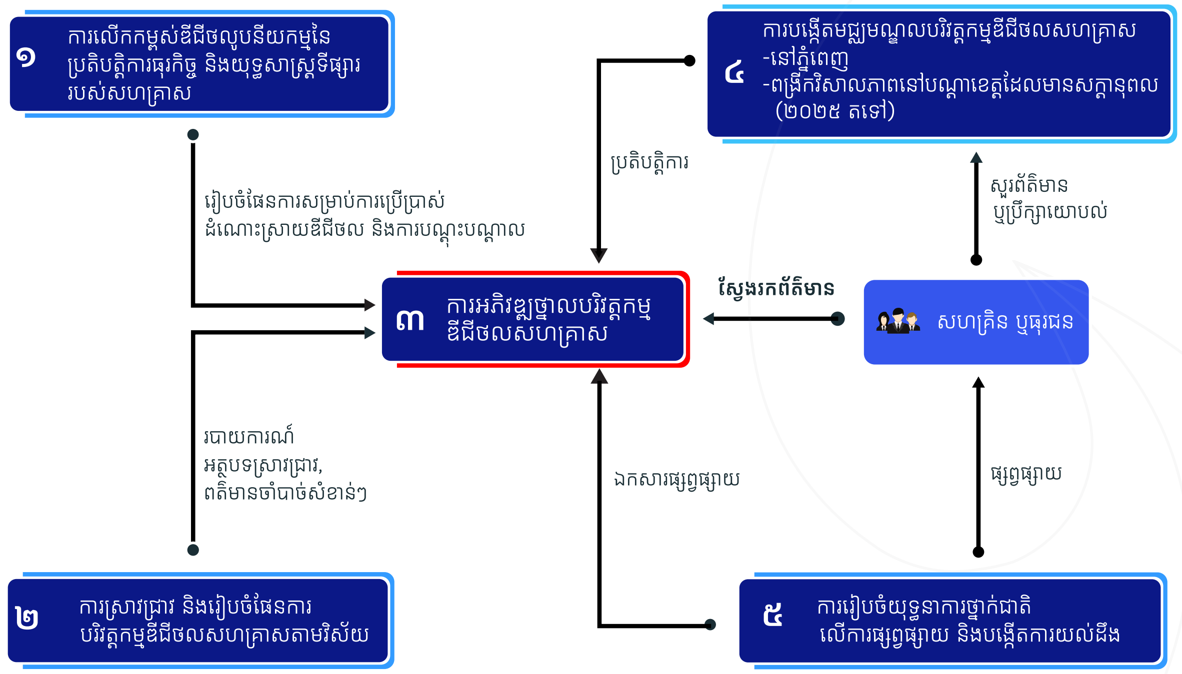

៣.៣.១. ការលើកកម្ពស់ឌីជីថលូបនីយកម្មនៃប្រតិបត្តិការធុរកិច្ច និងយុទ្ធសាស្ត្រទីផ្សាររបស់សហគ្រាស (General Business and Marketing Functions)

សម្ទុះកំណើននៃការចាប់យកឌីជីថល នឹងជំរុញឱ្យមានតម្រូវការធំធេងនូវផលិតផល និងសេវាឌីជីថលស្ទើរគ្រប់វិស័យដែលក្នុងនោះ បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលនឹងវិវឌ្ឍខ្លួនទៅជាកត្តាគន្លឹះដ៏សំខាន់ក្នុងការបង្កើតតម្លៃបន្ថែមសម្រាប់ផលិតផល និងសេវាដែលមានស្រាប់។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ការវិវឌ្ឍកាន់តែឆាប់រហ័សនៃបច្ចេកវិទ្យាអាចនឹងធ្វើឱ្យគំរូធុរកិច្ចនៃសហគ្រាសនៅក្នុងវិស័យមួយចំនួន ត្រូវបាត់បង់តម្លៃ និងតម្រូវការ។ និន្នាការនេះនឹងជំរុញឱ្យសហគ្រាសគ្រប់វិស័យត្រូវគិតគូរក្នុងការទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ និងការបង្កើតតម្លៃបន្ថែមពីនវានុវត្តន៍នៃបច្ចេកវិទ្យាក៏ដូចជាការរក្សាបាននូវមូលដ្ឋានអាជីវកម្មក្នុងបរិការណ៍នៃបរិវត្តកម្មឌីជីថលតាមរយៈ (១) ការវាយតម្លៃកម្រិតត្រៀមខ្លួនចាប់យកឌីជីថលរបស់សហគ្រាស (Diagnostic enterprise digital readiness) តាមវិស័យ (២) ការរៀបចំផែនទីចង្អុលផ្លូវស្តីពីដំណោះស្រាយឌីជីថល (Digital Solutions Roadmap) ដើម្បីកំណត់ប្រភេទផលិតផល ឬសេវាកម្មដែលជំរុញឌីជីថលូបនីយកម្មតាមប្រភេទអាជីវកម្ម, ទំហំអាជីវកម្ម និងលទ្ធភាព និងតម្រូវការរបស់ម្ចាស់អាជីវកម្ម និង (៣) ការរៀបចំផែនទីបង្ហាញផ្លូវស្តីពីការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល (Digital Training Roadmap) ដើម្បីជួយដល់សហគ្រាសក្នុងការបណ្តុះចំណេះដឹង និងជំនាញដល់បុគ្គលិកគ្រប់កម្រិតចាប់ពីកម្រិតមូលដ្ឋានដល់កម្រិតខ្ពស់ក្នុងការប្រើប្រាស់ថែទាំនិងអភិវឌ្ឍន៍ដំណោះស្រាយឌីជីថល (Digital Solutions) ដែលត្រូវបានជ្រើសរើសក្នុងប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម។

ក. ការវាយតម្លៃកម្រិតត្រៀមខ្លួនចាប់យកឌីជីថលរបស់សហគ្រាសតាមវិស័យ

ដើម្បីវាយតម្លៃកម្រិតត្រៀមខ្លួនរបស់សហគ្រាសក្នុងការចាប់យកឌីជីថលតាមវិស័យនីមួយៗ, កម្រងសំនួរនឹងត្រូវបានរៀបចំឡើង ហើយសហគ្រាសគ្រប់កម្រិត (មីក្រូ, តូច, មធ្យម និងធំ) អាចវាយតម្លៃកម្រិតត្រៀមខ្លួនអនឡាញតាមរយៈថ្នាលឌីជីថល (Digital Platform) ដែលបានបង្កើតក្នុងសកម្មភាពទី៣នៃកម្មវិធីនេះនិងអាចសាកសួរព័ត៌មានស្តីពីការប្រើប្រាស់ថ្នាលឌីជីថលនៅមជ្ឈមណ្ឌលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសដោយផ្ទាល់នៅសកម្មភាពទី៤នៃកម្មវិធីនេះផងដែរ។ ការរៀបចំកម្រងសំណួរនេះនឹងរៀបចំទៅតាមកម្រិតនៃការចាប់យកឌីជីថលរបស់សហគ្រាសប៉ុន្តែបញ្ហាប្រឈមសម្រាប់ការងារនេះគឺការបែងចែកកម្រិតនៃការចាប់យកឌីជីថល (Digital Adoption) ត្រូវបានកំណត់ខុសៗគ្នាទៅតាមបរិការណ៍នៃការចាប់យកឌីជីថលរបស់ប្រទេសនីមួយៗដោយពុំមានក្របខណ្ឌរួមច្បាស់លាស់ហើយដំណោះស្រាយឌីជីថលថ្មីៗមួយចំនួនពុំទាន់បានចាត់ថ្នាក់នៅក្នុងកម្រិតណាមួយនៅឡើយ។ បើផ្អែកតាមការកំណត់របស់វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់អាស៊ាន និងអាស៊ីបូព៌ា (ERIA) កាលពីឆ្នាំ២០១៩, កម្រិតនៃការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលត្រូវបានបែងចែកជាបីកម្រិតរួមមាន ១) កម្រិតមូលដ្ឋាន (Basic Digital Technology -BDT) ដែលក្នុងនោះរួមមាន ឧបករណ៍មូលដ្ឋាន (Basic Devices) និង សុសវែមូលដ្ឋាន (Basic Software), ២) កម្រិតមធ្យម (Intermediate Digital Technology (IDT) រួមមាន ការទូទាត់តាមអេឡិចត្រូនិក (E-Payment) និង វត្តមានអនឡាញ (Online Presence) ដូចជាបណ្តាញសង្គម (Social Media), ថ្នាលឌីជីថល (Digital Platform) និង គេហទំព័រ (Website) និង ៣) កម្រិតខ្ពស់

(Advanced Digital Technology-ADT) រួមមាន សុសវែរកម្រិតខ្ពស់ដូចជា សុសវែរឯកទេស (Specialized Software), Enterprise resource planning (ERP), គណនេយ្យ/ហិរញ្ញវត្ថុ (Accounting/Finance), ការធ្វើទីផ្សារ (Marketing), ការគ្រប់គ្រងទំនាក់ទំនងអតិថិជន (CRM), និងសុសវែរវិភាគទិន្នន័យ (Data analysis) ។

រូបភាពទី១៥៖ ការប្រើប្រាស់ផលិតផល/សេវាកម្មឌីជីថលទៅតាមកម្រិត

ប្រភព៖ ERIA ក្នុងឆ្នាំ២០១៩

ជារួម, ការរៀបចំ និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពកម្រងសំណួរត្រូវផ្អែកលើមូលដ្ឋានស្រាវជ្រាវច្បាស់លាស់ ដែលដាក់ចេញនៅក្នុងសកម្មភាពទី២នៃកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសនេះដើម្បីកំណត់ឱ្យបាន ជាក់លាក់អំពីកម្រិតនៃការចាប់យកឌីជីថលរបស់សហគ្រាសតាមវិស័យសម្រាប់ជាមូលដ្ឋានក្នុងការផ្ដល់ ការគាំទ្រពីរាជរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូពាក់ព័ន្ធក្នុងការជំរុញការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលឱ្យត្រូវតាម កម្រិតនៃភាពរួចរាល់របស់សហគ្រាស និងចំទិសដៅ ។

ខ. ការរៀបចំផែនទីចង្អុលផ្លូវស្ដីពីដំណោះស្រាយឌីជីថល (Digital Solution Roadmap)

ការកំណត់ប្រភេទផលិតផល ឬសេវាកម្មដែលជំរុញឌីជីថលូបនីយកម្មតាមប្រភេទអាជីវកម្ម, ទំហំអាជីវកម្ម និងលទ្ធភាព និងតម្រូវការរបស់ម្ចាស់អាជីវកម្មក៏ត្រូវសិក្សាលម្អិត និងកំណត់ឱ្យបាន ច្បាស់លាស់តាមរយៈការរៀបចំផែនទីចង្អុលផ្លូវស្ដីពីដំណោះស្រាយឌីជីថល។ ផែនទីចង្អុលផ្លូវនេះនឹង ត្រូវប្រើប្រាស់ជាមគ្គុទេសន៍សម្រាប់សហគ្រាសគ្រប់កម្រិតក្នុងការរៀបចំផែនការនៃការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ឌីជីថល (Digital Journey) នៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃកំណើន។ ដំណាក់កាលទី១៖ ការចាប់ ផ្ដើមប្រើប្រាស់ដំណោះស្រាយឌីជីថលកម្រិតមូលដ្ឋាន(Kickstart the Digital Journey) ដើម្បី លើកកម្ពស់ប្រតិបត្តិការអាជីវកម្ម, ដំណាក់កាលទី២៖ ការថ្លក់ ឬ ធ្វើសមាហរណកម្មក្នុងខ្សែច្រវាក់

តម្លៃ (Integrate in the Value Chain) ដើម្បីពង្រីកអាជីវកម្មតាមរយៈការតភ្ជាប់ជាមួយថ្នាលដែលមានលក្ខណៈសមាហរណកម្មក្នុងន័យលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការ និង ការចាប់យកឱកាសថ្មីៗ និងដំណាក់កាលទី៣៖ ការពង្រឹងសមត្ថភាពប្រកួតប្រជែង (Strengthen Competitive Edge) ដើម្បីជំរុញការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាទំនើបរបស់សហគ្រាស។ ក្នុងន័យនេះ, ការរៀបចំផែនទីចង្អុលផ្លូវស្តីពីដំណោះស្រាយឌីជីថលត្រូវកំណត់ប្រភេទផលិតផល ឬ សេវាកម្មដែលជំរុញឌីជីថលូបនីយកម្មទៅតាមដំណាក់កាលនីមួយៗឱ្យបានច្បាស់លាស់ដើម្បីផ្តល់ភាពងាយស្រួលដល់សហគ្រាសក្នុងការសម្រេចចិត្តជ្រើសរើសផលិតផលឬសេវាកម្មឌីជីថលទាំងនោះ។

រូបភាពទី១៦ ៖ ការរៀបចំផែនទីចង្អុលផ្លូវស្តីពីដំណោះស្រាយឌីជីថលទៅតាមដំណាក់កាលនៃកំណើន

គ.ការរៀបចំផែនទីចង្អុលផ្លូវស្តីពីការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល (Digital Training Roadmap)

បន្ទាប់ពីកម្រងសំណួរស្តីពីការវាយតម្លៃកម្រិតត្រៀមខ្លួន និងការកំណត់ ប្រភេទផលិតផល ឬ សេវាកម្មឌីជីថលទៅតាមកម្រិតត្រៀមខ្លួន និងតម្រូវការទៅតាមវិស័យអាទិភាពបានបញ្ចប់រួចរាល់, ការរៀបចំផែនទីបង្ហាញផ្លូវស្តីពីការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក៏ត្រូវបានគិតគូរនឹងរៀបចំនៅក្នុងសកម្មភាពទី១នៃកម្មវិធីនេះផងដែរ។ផែនទីបង្ហាញផ្លូវនេះត្រូវបានរៀបចំឡើងក្នុងគោលបំណងណែនាំដល់សហគ្រាសក្នុងការរៀបចំផែនការបណ្តុះបណ្តាលទាក់ទងនឹងចំណេះ និងជំនាញដល់បុគ្គលិកក្នុងការប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសឌីជីថលចាប់ពីកម្រិតមូលដ្ឋានទៅកម្រិតខ្ពស់។ ការងារបណ្តុះបណ្តាលគឺជាការងារសំខាន់ដែលតម្រូវឱ្យមានអ្នកជំនាញការដែលមានបទពិសោធន៍ និងជំនាញឌីជីថលច្បាស់លាស់មកផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលដល់ Business Intermediaries (BIs) សំខាន់ៗ និង អ្នកជំនាញការក្នុងស្រុកមួយចំនួន (Local SME experts) ដើម្បីអាចផ្តល់នូវការបណ្តុះបណ្តាលស្របតាមស្តង់ដារច្បាស់លាស់ប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ,ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលជាក្រុម(Group Training)

ផ្អែកតាមប្រភេទអាជីវកម្ម និងវិស័យអាទិភាព និងយន្តការបណ្ដុះបណ្ដាលផ្សេងៗទៀត។ តារាងខាងក្រោមនេះ ជាឧទាហរណ៍នៃការរៀបចំផែនទីបង្ហាញផ្លូវស្ដីពីការបណ្ដុះបណ្ដាលបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលទៅតាមកម្រិត និងដំណាក់កាលនៃការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក្នុងអនុវិស័យផលិតចំណីអាហារ (Food Manufacturing)។

តារាងទី២៖ ឧទាហរណ៍នៃការរៀបចំផែនការបណ្ដុះបណ្ដាលបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក្នុងអនុវិស័យផលិតចំណីអាហារ

		ដំណាក់កាលក្នុងការចាប់យកឌីជីថល (ឧទាហរណ៍: អនុវិស័យផលិតម្ហូបអាហារ)		
		ដំណាក់កាលទី១	ដំណាក់កាលទី២	ដំណាក់កាលទី៣
កម្មវិធីបណ្ដុះបណ្ដាល	**បច្ចេកវិទ្យាកម្រិតមូលដ្ឋាន:** សម្រាប់បុគ្គលិកទាំងអស់	ការគ្រប់គ្រងការដឹកជញ្ជូន	វត្តមាននៅលើគេហទំព័រសម្រាប់ទីផ្សារឌីជីថល	ការប្រើប្រាស់ម៉ាស៊ីនស្វ័យប្រវត្តិ
		ការគ្រប់គ្រងលទ្ធកម្ម និងសម្ភារៈ	ស្វ័យប្រវត្តិកម្ម និងឌីជីថលូបនីយកម្មក្នុងការផលិតម្ហូបអាហារ	ចាប់ផ្ដើមក្នុងការប្រើប្រាស់ការវិភាគព្យាករណ៍សម្រាប់ការថែទាំ
	បច្ចេកវិទ្យាកម្រិតខ្ពស់ : សម្រាប់និយោជិតដែលកំពុងប្រើប្រាស់ ឬស្វែងរកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក្នុងការងារ	ការព្យាករណ៍ទិន្នន័យ	ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធតបឆាតស្វ័យប្រវត្តិ	ការយល់ដឹងអំពី Cloud computing
		សន្តិសុខសាយប័រ	ការរចនា និងការអភិវឌ្ឍ Augmented reality	Deep learning with Python

៣.៣.២.ការស្រាវជ្រាវ និងរៀបចំផែនការបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសតាមវិស័យ

ការធ្វើឌីជីថលូបនីយកម្ម និងការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលមានការវិវឌ្ឍមិនស្មើគ្នានោះទេ ដោយវិស័យខ្លះមានការវិវឌ្ឍក្នុងកម្រិតមួយ ហើយវិស័យខ្លះទៀតហាក់បីដូចជាមិនមានការវិវឌ្ឍសោះ ដូច្នេះ សកម្មភាពទី២នេះ នឹងសិក្សាស្រាវជ្រាវជាប្រចាំទៅលើតម្រូវការឧបករណ៍ឌីជីថល (digital tool) និងការវិវត្តថ្មីៗ នៃបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលដែលសហគ្រាសត្រូវការ និងរៀបចំជារបាយការណ៍ស្ដីពីការស្រាវជ្រាវ, អត្ថបទខ្លីៗ, ព័ត៌មានចាំបាច់សំខាន់ៗដើម្បីធ្វើជាមូលដ្ឋានក្នុងការរៀបចំផែនការចាប់យកឌីជីថលរបស់សហគ្រាសតាមវិស័យឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយគួបផ្សំនឹងការកាត់បន្ថយនូវផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននានាបណ្ដាល មកពីបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល។ ដើម្បីកាត់បន្ថយគម្លាតនៃការចាប់យកឌីជីថលតាមវិស័យការស្រាវជ្រាវឬការរៀបចំផែនការបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសគួរផ្ដល់ការគាំទ្រឬគិតគូរទៅតាមកម្រិតអាជីវកម្ម និងវិស័យអាទិភាពមួយចំនួនដូចមានបង្ហាញក្នុងតារាងពីរ៉ាមីតខាងក្រោម៖

រូបភាពទី១៧៖ ពីរ៉ាមីតនៃការគាំទ្រផ្អែកតាមទំហំអាជីវកម្ម និងវិស័យអាទិភាព

បន្ថែមលើនេះ សកម្មភាពទី២នេះ នឹងបន្តរៀបចំ និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពកម្រងសំនួរក្នុងការវាយតម្លៃការត្រៀមខ្លួនរបស់សហគ្រាសក្នុងការចាប់យកឌីជីថលតាមរយៈការសិក្សាស្រាវជ្រាវបន្ថែមទៅលើបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗនិងវិវត្តតឈប់ឈរនៃបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលដែលមិនអាចកំណត់បាននៅក្នុងដំណាក់កាលចាប់ផ្តើមអនុវត្តកម្មវិធី។

៣.៣.៣. ការអភិវឌ្ឍថ្នាលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស (Enterprises Go Digital Platform)

ដើម្បីជំរុញសម្ទុះកំណើនសេដ្ឋកិច្ចថ្មី និងលើកកម្ពស់សុខមាលភាពសង្គម, ការរៀបចំមូលដ្ឋានគ្រឹះជំរុញការទទួលយក និងការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលនៅក្នុងគ្រប់តួអង្គសង្គមទាំងរដ្ឋ, ពលរដ្ឋ និងធុរជនគឺជាកត្តាចាំបាច់។ ថ្នាលឌីជីថល (Digital Platform) ត្រូវបានកំណត់ជាមូលដ្ឋាន និងជាស្នូលនៃការចាប់យកឌីជីថល និងការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថល។ “ថ្នាលឌីជីថល” គឺសំដៅទៅលើប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានដែលអាចប្រើប្រាស់រួមគ្នាក្នុងគោលបំណងតែមួយ។ ថ្នាលឌីជីថលដែលបានរៀបចំនេះគឺជាសកម្មភាពស្នូលក្នុងចំណោមសកម្មភាពទាំង៥ នៃកម្មវិធីទាំងមូលដោយថ្នាលនេះជាកន្លែងប្រមូលផ្តុំនូវទិន្នន័យឬព័ត៌មានដែលប្រមូលបានពីសកម្មភាពទាំង៤ផ្សេងទៀតសម្រាប់ជាប្រយោជន៍ដល់សហគ្រាសក្នុងការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល។ជាយន្តការជាក់លាក់សហគ្រាសផ្តល់សេវាកម្មក្នុងស្រុកដែលមានគុណវុឌ្ឍិគ្រប់គ្រាន់ នឹងត្រូវបានជ្រើសរើស (Pre-Approved Solutions) ដើម្បីបំពេញតួនាទីជាអ្នកផ្តល់ផលិតផលឬសេវាកម្មទាំងនោះទៅតាមកម្រិតត្រៀមខ្លួនចាប់យកឌីជីថលរបស់សហគ្រាសនីមួយៗ។ បន្ថែមលើនេះ, សហគ្រាសដែលត្រូវបានជ្រើសរើស នឹងទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលក្នុងការប្រើប្រាស់ផលិតផលឬសេវាកម្មទាំងនោះ។ ជារួម, ថ្នាលឌីជីថលនេះ នឹងក្លាយជាកន្លែងប្រមូលផ្តុំមួយ(One Stop Shop)និងជាកន្លែងដែលផ្គូរផ្គងរវៀងអ្នកផ្តល់និងអ្នកត្រូវការដំណោះស្រាយឌីជីថលទៅតាមកម្រិតត្រៀមខ្លួន។ បន្ថែមលើនេះ សហគ្រាសអាចវាយតម្លៃពីកម្រិតត្រៀមខ្លួន (Digital Readiness Assessment) និងអាចស្វែងរកដំណោះស្រាយឌីជីថលដែលស៊ីគ្នានឹងកម្រិតត្រៀមខ្លួនតាមអនឡាញតាមរយៈថ្នាលឌីជីថលដែលបាននិងកំពុងបង្កើតឡើងនេះ។

៣.៣.៤. ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស

មជ្ឈមណ្ឌលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសនឹងដើរតួនាទីក្នុងការផ្តល់ព័ត៌មានជូនម្ចាស់សហគ្រាសដែលមានបំណងចាប់ផ្តើមដំណើរការបរិវត្តកម្មឌីជីថល។ បន្ថែមលើនេះ មជ្ឈមណ្ឌលនេះនឹងជួយដល់សហគ្រាស ក្នុងការវាយតម្លៃកម្រិតត្រៀមខ្លួនចាប់យកឌីជីថល (Digital Readiness) និងជួយសហគ្រាស កំណត់ប្រភេទផលិតផល ឬសេវាកម្មដែលជំរុញឌីជីថលូបនីយកម្ម តាមរយៈការប្រើប្រាស់ថ្នាលឌីជីថលដែលបានរៀបចំក្នុងសកម្មភាពទី៣។ ជារួម, មជ្ឈមណ្ឌលគឺជាទីតាំងរូបវន្តសម្រាប់ផ្តល់ព័ត៌មាន (help desk service), ប្រើប្រាស់ថ្នាលឌីជីថល, ផ្តល់ប្រឹក្សាយោបល់ដល់សហគ្រាសដែលមានបំណងធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថល និង ផ្តល់នូវការបណ្តុះបណ្តាលសហគ្រាសក្នុងការចាប់យកឌីជីថល។ មជ្ឈមណ្ឌលនេះនឹងមានការិយាល័យកណ្តាលមួយនៅរាជធានីភ្នំពេញ ហើយនឹងពង្រីកវិសាលភាពទៅបណ្តាលខេត្តសក្តានុពលផ្សេងទៀតនាពេលអនាគតដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពឌីជីថលរបស់សហគ្រាសតាមបណ្តាប៉ូលសេដ្ឋកិច្ច។

៣.៣.៥. ការរៀបចំយុទ្ធនាការថ្នាក់ជាតិលើការផ្សព្វផ្សាយ និងការបង្កើនការយល់ដឹង

ផ្អែកលើឯកសារស្រាវជ្រាវរបស់ វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់អាស៊ាន និងអាស៊ីបូព៌ា (ERIA) នៅឆ្នាំ២០១៩ដែល បានបង្ហាញថា សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមប្រមាណតែ ៣៤% ប៉ុណ្ណោះដែលបានដឹងពីគោលនយោបាយ និងយន្តការគាំទ្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលការណ៍នេះបានបង្អាក់ដល់ការទាញយកផលប្រយោជន៍ពីគោលនយោបាយលើកទឹកចិត្តឬយន្តការគាំទ្រទាំងហិរញ្ញវត្ថុ និងមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញ។ ក្នុងន័យនេះ, ការខិតខំរៀបចំគោលនយោបាយ ឬកម្មវិធីគាំទ្រនានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការគាំទ្រ និងសម្រួលដល់បរិយាកាសធុរកិច្ច ឬសំដៅដល់ការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសត្រូវធ្វើដំណាលគ្នានឹងការរៀបចំយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយនិងការបង្កើនការយល់ដឹង ដល់សហគ្រាស ដើម្បីអាចឱ្យសហគ្រាសអាចទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ជាអតិបរមាពីវិធានការគោលនយោបាយឬយន្តការគាំទ្រទាំងនោះ។ ដូច្នេះ សកម្មភាពទី៥នៃកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសនេះគឺជាសកម្មភាពមួយសំខាន់ដែលអាចញ៉ាំងឱ្យសហគ្រាសអាចទទួលបានព័ត៌មានពេញលេញគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និងអាចជឿទុកចិត្តបាន។ ប៉ុន្តែដើម្បីអាចសម្រេចការងារនេះបាន តម្រូវការក្នុងការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រផ្សព្វផ្សាយ (Outreach strategy), ការរៀបចំយុទ្ធនាការថ្នាក់ជាតិលើការផ្សព្វផ្សាយ និងការបង្កើតការយល់ដឹង, ខ្លឹមសារដាក់នៅក្នុងថ្នាលឌីជីថល និងការផ្សាយជាសាធារណៈ និងយន្តការផ្តល់ព័ត៌មានផ្សេងៗត្រូវតែគិតគូរឱ្យបានគត់ម្មត់។ ផ្ទាំងរូបភាព, វីដេអូនៃភាពជោគជ័យរបស់សហគ្រាសក្នុងការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល (Success Stories) និងព័ត៌មានចាំបាច់មួយចំនួនទៀតនឹងត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយទូលំទូលាយនៅលើថ្នាល បរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសដែលបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងសកម្មភាពទី៣ និងនៅមជ្ឈមណ្ឌលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស។

តារាងទី៧៖ សង្ខេបអំពីសកម្មភាពជាអាទិភាពនៃកម្មវិធី

ល.រ		បរិយាយ
សកម្មភាពទី១	ការលើកកម្ពស់ឌីជីថលូបនីយកម្ម នៃប្រតិបត្តិការធុរកិច្ច និង យុទ្ធសាស្ត្រទីផ្សាររបស់សហគ្រាស	• ការវាយតម្លៃកម្រិតត្រៀមខ្លួនចាប់យកឌីជីថលរបស់សហគ្រាស • ការរៀបចំផែនទីចង្អុលផ្លូវស្តីពីដំណោះស្រាយឌីជីថល • ការរៀបចំផែនទីចង្អុលផ្លូវស្តីពីការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល
សកម្មភាពទី២	ការស្រាវជ្រាវ និង រៀបចំផែនការបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសតាមវិស័យ	• សិក្សាស្រាវជ្រាវជាប្រចាំទៅលើតម្រូវការឧបករណ៍ឌីជីថល (digital tool) និងការវិវត្តថ្មីៗនៃបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលដែលសហគ្រាសត្រូវការ • រៀបចំ និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពកម្រងសំនួរក្នុងការវាយតម្លៃការត្រៀមខ្លួនរបស់សហគ្រាសក្នុងការចាប់យកឌីជីថល
សកម្មភាពទី៣	ការអភិវឌ្ឍថ្នាលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស	• កន្លែងប្រមូលផ្តុំមួយ (One Stop Shop) និងជាកន្លែងផ្គូផ្គងរវៀងអ្នកផ្តល់ និងអ្នកត្រូវការដំណោះស្រាយឌីជីថលទៅតាមកម្រិតត្រៀមខ្លួន • ស្វែងរកដំណោះស្រាយឌីជីថល និង ក្រុមហ៊ុនផ្តល់សេវាកម្ម ឌីជីថលដែលមានគុណវុឌ្ឍិគ្រប់គ្រាន់តាមរយៈយន្តការ Pre-approved solution • វាយតម្លៃកម្រិតត្រៀមខ្លួនក្នុងការចាប់យកឌីជីថលរបស់សហគ្រាស (Digital Readiness Assessment) តាមរយៈអនឡាញ • សកម្មភាពស្នូលក្នុងចំណោមសកម្មភាពទាំង៥ នៃកម្មវិធីទាំងមូល • ឯកសារ, អត្ថបទ, ការពណ៌នាជារូប និងវីដេអូខ្លីៗជាដើម
សកម្មភាពទី៤	ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស	• ទីតាំងរូបវន្តសម្រាប់ផ្តល់ព័ត៌មាន (Help Desk Service), ប្រើប្រាស់ថ្នាលឌីជីថលនិងផ្តល់ប្រឹក្សាយោបល់ដល់សហគ្រាសដែលមានបំណងធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថល • ជួយដល់សហគ្រាសក្នុងការវាយតម្លៃកម្រិតត្រៀមខ្លួនចាប់យកឌីជីថល និងជួយសហគ្រាសកំណត់ប្រភេទផលិតផល ឬ សេវាកម្មដែលជំរុញឌីជីថលូបនីយកម្មតាមរយៈការប្រើប្រាស់ថ្នាលឌីជីថលដែលបានរៀបចំក្នុងសកម្មភាពទី៣ • ផ្តល់ព័ត៌មានជូនម្ចាស់សហគ្រាសដែលមានបំណងចាប់ផ្តើមដំណើរការបរិវត្តកម្មឌីជីថល • បណ្តុះបណ្តាលសហគ្រាសក្នុងការចាប់យកឌីជីថល

សកម្មភាពទី៥	ការរៀបចំយុទ្ធការថ្នាក់ជាតិលើការផ្សព្វផ្សាយ និងបង្កើតការយល់ដឹង	• ការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រផ្សព្វផ្សាយ • ការរៀបចំយុទ្ធនាការថ្នាក់ជាតិលើការផ្សព្វផ្សាយ និងបង្កើតការយល់ដឹង • ខ្លឹមសារដាក់នៅក្នុងថ្នាលឌីជីថល • ផ្ទាំងរូបភាព វីដេអូនៃភាពជោគជ័យរបស់សហគ្រាសក្នុងការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល • ផ្សព្វផ្សាយលើថ្នាលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស និងនៅមជ្ឈមណ្ឌលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស • យន្តការផ្តល់ព័ត៌មានផ្សេងៗ • ការផ្សាយជាសាធារណៈ

៣.៤. ឃ្នាស់ (Enablers)នៃការអនុវត្តកម្មវិធី

៣.៤.១. ក្របខណ្ឌគតិយុត្ត និងយន្តការគាំទ្រពីភាគីពាក់ព័ន្ធ

នាពេលកន្លងមក,រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវក្របខណ្ឌច្បាប់,ក្របខណ្ឌគោលនយោបាយ, ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងការគាំទ្រនានាក្នុងទម្រង់ជាមូលនិធិនិងគ្រឹះស្ថានដើម្បីផ្តល់នូវបរិយាកាសអំណោយផលដល់សហគ្រាសគ្រប់កម្រិតក្នុងការកសាងនិងអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤, គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៥-២០២៥, ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ២០១៩-២០២៣, ផែនការមេបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងគមនាគមន៍កម្ពុជាឆ្នាំ២០២០, យុទ្ធសាស្ត្រសមាហរណកម្មពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៩-២០២៣, ផែនទីបង្ហាញផ្លូវវិទ្យាសាស្ត្របច្ចេកវិទ្យា និងនវានុវត្តន៍កម្ពុជា ២០៣០, គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍សហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម, យុទ្ធសាស្ត្រពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, ក្របខណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងកម្មវិធីស្តារ និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាក្នុងការរស់នៅជាមួយកូវីដ-១៩ តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មីសម្រាប់ឆ្នាំ២០២១-២០២៣ និងក្របខណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមឌីជីថលកម្ពុជា២០២១-២០៣៥, គោលនយោបាយរដ្ឋាភិបាលឌីជីថល ២០២២-២០៣៥ និងជាពិសេសច្បាប់ស្តីពីការវិនិយោគនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដើម្បីបង្កភាពងាយស្រួល និងបង្កើតបរិយាកាសអំណោយផលដល់ការធ្វើអាជីវកម្ម និងវិនិយោគនៅកម្ពុជា។ បន្ថែមលើនេះ, ដើម្បីគាំទ្រដល់កំណើននៃវិស័យពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, លិខិតបទដ្ឋានចាំបាច់មួយចំនួនត្រូវបានដាក់ចេញជាបន្តបន្ទាប់ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ព្រមទាំងច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារអ្នកប្រើប្រាស់ផងដែរ។

បន្ថែមលើក្របខណ្ឌគតិយុត្តខាងលើដែលគាំទ្រដល់ការលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពឌីជីថលរបស់សហគ្រាស,ការគាំទ្រហិរញ្ញវត្ថុនិងមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុក៏ជាកត្តាជំរុញកម្មវិធីឱ្យជោគជ័យផងដែរ។កន្លងមក,ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុបានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសដោយបានដាក់ចេញនូវយន្តការគាំទ្រមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

រូបភាពទី១៨៖ ការផ្តួចផ្តើមក្នុងការគាំទ្ររបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

០១
- មូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញ (ឆ្នាំ ២០១៨)

ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍជំនាញ តាមរយៈការកៀរគរធនធាន និងបង្កើនកម្លាំងពលកម្មជំនាញ

០២
- អនុក្រឹត្យស្តីពី ការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធដារសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម ក្នុងវិស័យអាទិភាពឆ្នាំ ២០១៨)
- មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះធុរកិច្ចថ្មី "តេជោ" (ឆ្នាំ ២០២០)

ដើម្បីលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍធុរកិច្ចថ្មី និងបង្កើនសមត្ថភាពផលិតកម្មក្នុងស្រុក និងបង្កើតការងារ

០៣
- គម្រោងវិនិយោគរួម (ឆ្នាំ ២០១៨)

ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុនគ្រប់គ្រងមូលធនបង្កើតគម្រោងវិនិយោគ ប្រមូលដើមទុនពីអ្នកវិនិយោគ ដើម្បីវិនិយោគលើគម្រោងដែលមានភាពជាក់លាក់

០៤
- មូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍សហគ្រិនភាព (ឆ្នាំ ២០១៩)
- សហគ្រិនខ្មែរ (ឆ្នាំ ២០១៩)

ដើម្បីគាំទ្រដល់ការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច នវានុវត្តន៍ និងការបង្កើតការងារសមរម្យ

០៥
- ធនាគារសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម កម្ពុជា ម.ក (ឆ្នាំ ២០២០)
- សាជីវកម្មធានាឥណទានកម្ពុជា (ឆ្នាំ ២០២០)

ដើម្បីបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានហិរញ្ញប្បទាន ជាមួយនឹងលក្ខខណ្ឌអនុគ្រោះ សម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យមកម្ពុជា ដើម្បីកំណើនសេដ្ឋកិច្ច

បន្ថែមលើការគាំទ្ររបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ, ក្រសួងឧស្សាហកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យា និង នវានុវត្តន៍ក៏បានបង្កើតគេហទំព័រ KhmerSME ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មាន និងការគាំទ្រដល់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម, ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មក៏បានបង្កើតផ្សារខេមបូខាត្រេដនៃគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍វិស័យពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកនៅកម្ពុជា (Go4eCAM), វិទ្យាស្ថានជាតិសហគ្រិនភាព និងនវានុវត្តន៍នៃក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងការគាំទ្រមួយចំនួនទៀតពីក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍។ ក្រៅពីស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាលក៏មានដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងសមាគមមួយចំនួនទៀតដូចជាធនាគារពិភពលោក (World Bank), ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (ADB), កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាល្លឺម៉ង់ (GIZ), មូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម (IFAD) តាមរយៈគម្រោងគាំទ្រនិរន្តរភាព ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជនបទដើម្បីទីផ្សារកសិករ និងពាណិជ្ជូបណីយកម្មកសិកម្ម (Sustainable Assets for Agriculture Markets, Business and Trade - SAAMBAT), កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍អង្គការសហប្រជាជាតិ (UNDP), សមាគមសហគ្រិនវ័យក្មេងកម្ពុជា, សមាគមសហគ្រិនស្ត្រីកម្ពុជា, សហព័ន្ធនិយោជក និងសមាគមពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជា, សមាគមសហព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ និងបច្ចេកវិទ្យាកម្ពុជា, Business Network International (BNI), សម្ព័ន្ធសមាគមសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមកម្ពុជា (FASMEC), សភាពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជា, សភាពាណិជ្ជកម្មអឺរ៉ុបនៅកម្ពុជា, សភាពាណិជ្ជកម្មអង់គ្លេសនៅកម្ពុជា, សភាពាណិជ្ជកម្មអាមេរិកនៅកម្ពុជា និងវិស័យឯកជនជាច្រើនទៀតដែលបានគាំទ្រដល់សហគ្រាសគ្រប់កម្រិតនៅកម្ពុជា។

បរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសគឺជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់នៃការធ្វើទំនើបកម្មរចនាសម្ព័ន្ធសហគ្រាស និងលើកកម្ពស់ការត្រៀមខ្លួនរបស់សហគ្រាសនៅក្នុងស្រុកក្នុងការចាប់យកនិងការធ្វើសមាហរណកម្មខ្សែច្រវាក់ផលិតកម្មទៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលនៅក្នុងប្រទេស តំបន់ និងសកល។ ក្នុងន័យនេះ, ការគាំទ្រពីគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធដើម្បីជំរុញ ការងារនេះជាការងារចាំបាច់ ហើយនៅក្នុងថ្នាលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសដែលបានរៀបចំឡើងក៏បានប្រមូលផ្តុំការគាំទ្រ (Available Support) ដែលគាំទ្រទាំងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Support) និងមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ (Non-Financial Support) ដើម្បីសម្រួលដល់សហគ្រាសក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានច្រើន។បន្ថែមលើនេះ,មជ្ឈមណ្ឌលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស (Enterprises Go Digital Hub) នឹងកៀរគរការចូលរួមពីវិស័យឯកជន និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បន្ថែមទៀតដើម្បីបង្កើនកិច្ចសហការក្នុងការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស ប្រកបដោយភាពប្រទាក់ក្រឡា និងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយពីគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ។

ជារួមយន្តការគាំទ្រទាំងហិរញ្ញវត្ថុ និងមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុមានច្រើន ប៉ុន្តែនៅខ្វះយន្តការសម្របសម្រួល ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការគាំទ្រទាំងនោះអោយអស់សក្តានុពល ។ ក្នុងន័យនេះ, ថ្នាលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស និងមជ្ឈមណ្ឌលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស ដែលដាក់ចេញនូវក្នុងសកម្មភាពទី៣ និងទី៤ នៃកម្មវិធីនេះត្រូវខិតខំប្រមូលផ្តុំនូវការគាំទ្រទាំងអស់ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានសំបូរបែបដល់សហគ្រាស និង ទាញយកប្រយោជន៍ជាអតិបរមាពីក្របខណ្ឌគតិយុត្តនិងយន្តការគាំទ្រដែលមានស្រាប់។

៣.៤.២. ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថល

ឃ្នាស់សំខាន់មួយទៀតនៃកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសនេះគឺហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថលដែលគាំទ្រដល់សហគ្រាសក្នុងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពឌីជីថល។ គិតត្រឹមឆ្នាំ២០២២តាមរបាយការណ៍នៃការតភ្ជាប់ឌីជីថល ការជាវសេវាទូរស័ព្ទមានចំនួន ១៩,៦ លាន, ការជាវសេវាអ៊ីនធឺណែតចល័តមានចំនួន ១៧,៥ លាន, ការជាវសេវាអ៊ីនធឺណិតអចល័តមានចំនួន ៤៨៤ ៣៩៨ លាន, ប្រជាជនដែលអាចតភ្ជាប់អ៊ីនធឺណិតមានចំនួន ១៣,៣លាន, គណនី Facebook មានចំនួន ១២លាន, ខ្សែកាបអុបទិកលើគោកមានប្រវែង ១៩ ២៧៩ គីឡូម៉ែត្រ និង ខ្សែកាបអុបទិកក្រោមបាតសមុទ្រមានប្រវែង ២៣ ៦០០ គីឡូម៉ែត្រ ខណៈដែលចំនួនប្រជាជនសរុបប្រមាណ ១៦,៨៣ លាននាក់។

រូបភាពទី ១៩៖ ទិន្នន័យនៃស្ថានភាពនៃការតភ្ជាប់ឌីជីថលនៅឆ្នាំ ២០២២

ប្រភព៖ ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ និងធនាគារពិភពលោក ២០២២

តាមរយៈរបាយការណ៍នៅក្នុងគោលនយោបាយរដ្ឋាភិបាលឌីជីថលកម្ពុជា ២០២២-២០៣៥ ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាននៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័នមានសរុបចំនួន១៨២ប្រព័ន្ធដែលក្នុងនោះប្រព័ន្ធដែលកំពុងប្រើប្រាស់មានចំនួន ១៦៧, ឈប់ប្រើប្រាស់មានចំនួន ២, កំពុងអភិវឌ្ឍន៍មានចំនួន ៧ និងកំពុងសាកល្បងមានចំនួន ៦។

តារាងទី៤៖ ស្ថានភាពនៃប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាននៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័ន

ស្ថានភាព	ចំនួនប្រព័ន្ធ	ភាគរយ
កំពុងប្រើប្រាស់	១៦៧	៩១,៧៥%
ឈប់ប្រើប្រាស់	២	១,០៩%
កំពុងអភិវឌ្ឍន៍	៧	៣,៨៤%
កំពុងសាកល្បង	៦	៣,២៩%
សរុប	**១៨២**	**១០០%**

ប្រភព៖ គោលនយោបាយរដ្ឋាភិបាលឌីជីថលកម្ពុជា ២០២២-២០៣៥

ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានទាំងនោះត្រូវបានអភិវឌ្ឍន៍ដើម្បីបម្រើដល់ការគ្រប់គ្រងការងាររដ្ឋបាលផ្ទៃក្នុងរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន, ការគ្រប់គ្រងបុគ្គលិក, ការផ្តល់សេវាសាធារណៈតាមអនឡាញមួយចំនួន, ការទូទាត់ប្រាក់ និងប្រព័ន្ធដែលបម្រើដល់សកម្មភាពធុរកិច្ច និងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលមួយចំនួនផងដែរ។

រូបភាពទី២០៖ សម្រង់នៃប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានមួយចំនួននៅតាមបណ្តាក្រសួង-ស្ថាប័ន

ក្រៅពីប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានខាងលើវិស័យឯកជនមួយចំនួនក៏បានរៀបចំនូវប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានមួយចំនួនដើម្បីផ្តល់ជាដំណោះស្រាយឌីជីថលដែលបម្រើដល់សកម្មភាពអាជីវកម្ម និង ធុរកិច្ច។

រូបភាពទី២១៖ សម្រង់នៃប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានមួយចំនួននៃវិស័យឯកជន

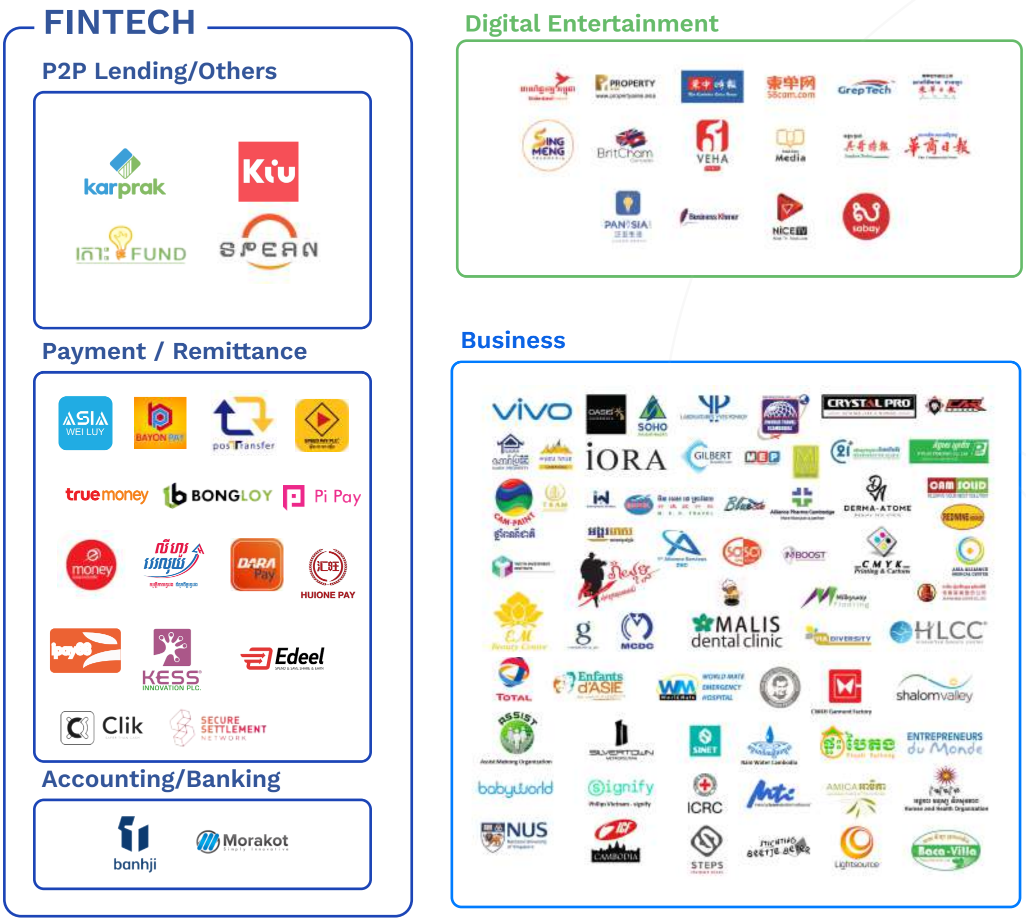

បើពិនិត្យទៅលើប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានឬថ្នាលឌីជីថលដែលរៀបចំនិងអភិវឌ្ឍន៍ដោយវិស័យឯកជនខាងលើ ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានឬថ្នាលឌីជីថលទាំងនោះភាគច្រើនផ្តោតតែទៅលើការផ្តល់ព័ត៌មានអំពីរបៀបនៃការប្រកបអាជីវកម្មអនឡាញ។ ដោយឡែក, ក្រុមហ៊ុន Banhji និង KiU បានផ្តល់ជាដំណោះស្រាយឌីជីថលមួយចំនួនជូនដល់សហគ្រាសក្នុងការចាប់យកការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ប៉ុន្តែដោយសារក្រុមហ៊ុនទាំងពីរជាក្រុមហ៊ុនឯកជន, សហគ្រាសមួយចំនួនមិនមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការប្រើប្រាស់ផលិតផល ឬសេវាកម្មឌីជីថលរបស់ក្រុមហ៊ុន និងមានភាពស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការប្រើប្រាស់ពេញលេញសម្រាប់ប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន។ បន្ថែមលើនេះ, ដំណោះស្រាយឌីជីថលរបស់ក្រុមហ៊ុនឯកជនទាំងនោះនៅមានកម្រិត និងខ្លះទៀតមិនអាចផ្តល់ដំណោះស្រាយតាមការចង់បានរបស់សហគ្រាសហើយខ្លះទៀតមិនអាចធានាបាននូវសុវត្ថិភាពទិន្នន័យនិងបញ្ហាសន្តិសុខឌីជីថលដែលធ្វើអោយការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសនៅមានកម្រិតទាបបើធៀបនឹងប្រទេសឈានមុខដូចជាសិង្ហបុរី។

ជារួម, កម្ពុជាពុំទាន់មានថ្នាលឌីជីថលដែលប្រមូលផ្តុំនូវដំណោះស្រាយឌីជីថលដែលបង្កើតឡើងដោយវិស័យសាធារណៈដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ និងដំណោះស្រាយឌីជីថលដែលបង្កើតឡើងដោយវិស័យឯកជននៅឡើយ។ ក្នុងន័យនេះ, ថ្នាលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស (Enterprises Go Digital Platform) ដែលបង្កើតនៅក្នុងសកម្មភាពទី៣នៃកម្មវិធីនឹងដើរតួបំពេញចន្លោះនេះ។ លើសពីនេះទៀត, ថ្នាលនេះនឹងផ្តល់ជាអនុសាសន៍ (Recommendation) ជូនសហគ្រាសក្នុងការសម្រេចចិត្តប្រើប្រាស់ដំណោះស្រាយឌីជីថលដែលអាចជឿទុកចិត្តបានតាមរយៈយន្តការនៃការពិនិត្យទៅលើលក្ខណៈសម្បត្តិនៃប្រភេទផលិតផល/សេវាកម្មឌីជីថល (Pre-Approved Solutions) ដែលមាននៅលើទីផ្សារពីអ្នកជំនាញ ដើម្បីបង្កើនទំនុកចិត្តដល់សហគ្រាស។

៣.៤.៣. ទេពកោសល្យសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល

រូបភាពទី២២៖ ស្ថានភាពអក្ខរកម្មឌីជីថលកម្ពុជា

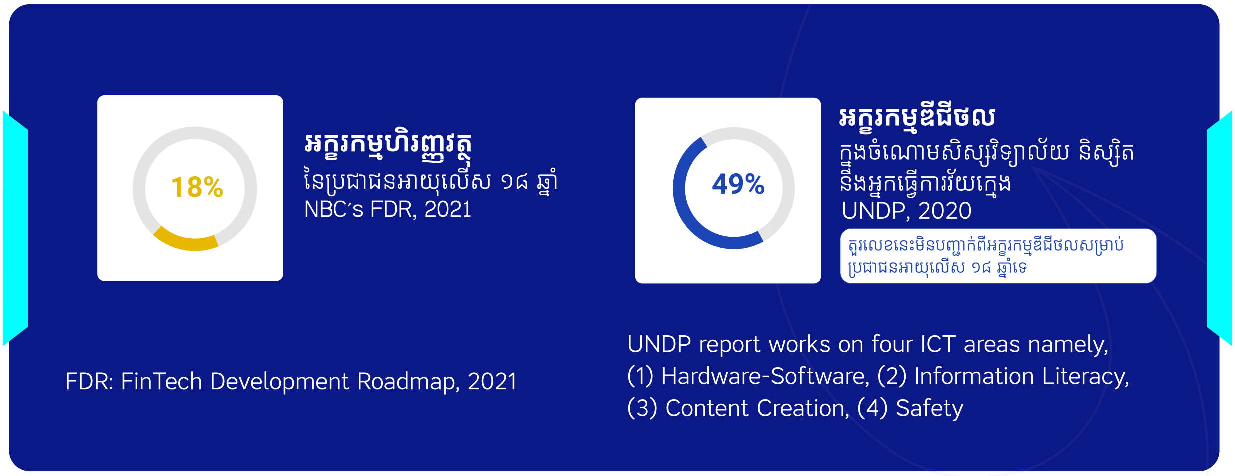

ប្រភព៖ Digital Literacy for Employability and Entrepreneurship among Cambodia Youth , 2020

ធនធានមនុស្សដែលមានទេព្យកោសល្យឌីជីថល គឺជាតួអង្គដ៏សំខាន់នៅក្នុងបរិការណ៍នៃបរិវត្តកម្មឌីជីថលដែលចូលរួមធានាបាននូវការបង្កើតថ្មី និងនវានុវត្តន៍ រាប់ទាំងការបង្កើតធុរកិច្ចថ្មីៗ, ការដោះស្រាយបញ្ហាបានឆាប់រហ័សក្នុងប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងការការពារសុវត្ថិភាពនៃប្រព័ន្ធទាំងមូល។ការផ្លាស់ប្តូរទៅរកភាពជាអ្នកដឹកនាំឌីជីថលដែលឆ្លើយតបទៅនឹងការវិវឌ្ឍយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានចាំបាច់ត្រូវការនូវកិច្ចខិតខំរយៈពេលវែងក្នុងការអភិវឌ្ឍអ្នកដឹកនាំឌីជីថល និងការកសាងភាពជាអ្នកដឹកនាំឌីជីថល។ ផ្អែកលើស្ថានភាពនៃអក្ខរកម្មឌីជីថលខាងលើ, រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវបង្កើនកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការបណ្តុះទេពកោស្យសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលទាំងជំនាញឌីជីថល និងជំនាញពាក់ព័ន្ធហើយការដាក់ចេញនូវផែនទីចង្អុលផ្លូវសម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលទៅដល់សហគ្រាសដូចបានកំណត់ក្នុងសកម្មភាពទី១ និងតាមរយៈមជ្ឈមណ្ឌលបរិវត្តកម្មឌីជីថលក្នុងសកម្មភាពទី៤ នឹងជួយក្នុងការកសាងទេពកោសល្យសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល។

៣.៥. វិសាលភាព

កម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសនឹងចាប់ផ្តើមពីកម្រិតមូលដ្ឋាននៃការជំរុញការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលរបស់សហគ្រាសទៅក្នុងសកម្មភាពអាជីវកម្មដើម្បីពង្រឹងភាពធន់របស់សហគ្រាសទៅនឹងវិបត្តិ និងផ្តោតទៅលើវិស័យអាទិភាពដែលជាប្រភពនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិជាមុន។នៅពេលដែលកម្រិតនៃការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលក្នុងកម្រិតមូលដ្ឋានទទួលបានលទ្ធផលគួរឱ្យកត់សម្គាល់ពីការអនុវត្តកម្មវិធីក្នុងរយៈពេលកំណត់មួយ, កម្មវិធីនឹងពង្រីកវិសាលភាពអនុវត្តទៅកម្រិតមធ្យម និងកម្រិតខ្ពស់បន្ថែមទៀតដើម្បីផ្តល់បរិយាកាសអំណោយផលដល់សហគ្រាសអាចផ្លាក់ទៅនឹងខ្សែច្រវាក់តម្លៃឌីជីថលតំបន់និងសកលសំដៅធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសនៅក្នុងគ្រប់វិស័យនិងគ្រប់ទំហំនៃសហគ្រាស រួមទាំងធុរកិច្ចថ្មី ដែលយន្តការនេះគឺអនុវត្តតាមគោលការណ៍ផ្តួចផ្តើម និងពង្រីកដើម្បីប្រសិទ្ធភាព (Land and Expand for Efficiency) នៅក្នុងក្របខណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមឌីជីថលកម្ពុជា២០២១-២០៣៥។ លើសពីនេះទៀត, កម្មវិធីនឹងពង្រីកវិសាលភាពទីតាំងនៃមជ្ឈមណ្ឌលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសដែលមានការិយាល័យកណ្តាល (Head Quarter) មួយនៅរាជធានីភ្នំពេញទៅខេត្តសក្តានុពលណាមួយដែលមានសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចនិងធុរកិច្ចច្រើនបន្ថែមទៀតចាប់ពីឆ្នាំ២០២៥តទៅ។

៣.៦. ចីរភាពនៃកម្មវិធី

ទោះបីជាមានការគាំទ្រយ៉ាងពេញទំហឹងពីថ្នាក់ដឹកនាំក៏ដោយ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន នៃគណៈកម្មាធិការសេដ្ឋកិច្ច និងធុរកិច្ចឌីជីថលដែលទទួលបន្ទុកដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលកម្មវិធីនេះនឹងសិក្សាបន្ថែមទៅលើគំរូធុរកិច្ច (Business Model) ឬគម្រោងអាជីវកម្ម (Business Plan) ដែលអាចបង្កើតជាប្រភពចំណូលទ្រទ្រង់ដល់ដំណើរការនៃកម្មវិធី និងរក្សាបាននូវចីរភាពនៃកម្មវិធីនាពេលខាងមុខបន្ទាប់ពីមានការវាយតម្លៃកម្មវិធីក្នុងរយៈពេលកំណត់មួយ និងបន្ទាប់ពីទទួលបានសមិទ្ធផលដែលអាចវាស់វែងបានពីការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ទៅប្រើប្រាស់នៅក្នុងប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មរបស់សហគ្រាសជាពិសេសសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម។

៤

យន្តការដឹកនាំ សម្របសម្រួល និង អនុវត្តកម្មវិធី

៤. យន្តការដឹកនាំ សម្របសម្រួល និង អនុវត្តកម្មវិធី

៤.១. ស្ថាប័នដឹកនាំ សម្របសម្រួល និង អនុវត្តកម្មវិធី

គិតចាប់ពីខែមករា ឆ្នាំ២០២៣ តទៅ កម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស ដែលបានរៀបចំឡើងនេះ នឹងស្ថិតក្រោមការដឹកនាំ និង សម្របសម្រួលដោយគណៈកម្មាធិការសេដ្ឋកិច្ច និង ធុរកិច្ចឌីជីថល(គ.ស.ធ.ឌ.)ដោយមានអគ្គលេខាធិការដ្ឋានគ.ស.ធ.ឌ. ជាសេនាធិការបច្ចេកទេស និងអនុវត្តដោយមជ្ឈមណ្ឌលបណ្ដុះធុរកិច្ចថ្មី "តេជោ" តាមរយៈការសហការជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដូចបានដាក់ចេញនៅក្នុងវិធាន ការគោលនយោបាយគន្លឹះក្នុងក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងកម្មវិធីស្តារ និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាក្នុងការរស់នៅជាមួយកូវីដ-១៩ តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មី សម្រាប់ឆ្នាំ២០២១-២០២៣។

តារាងទី៥៖ ផែនការអនុវត្ត

ល.រ	សកម្មភាព	២០២២	២០២៣		២០២៤		២០២៥		២០២៦		២០២៧	
			ឆ១	ឆ២	ឆ១	ឆ២	ឆ១	ឆ២	ឆ១	ឆ២	ឆ១	ឆ២
១	ការលើកកម្ពស់ឌីជីថលូបនីយកម្មនៃប្រតិបត្តិការធុរកិច្ច និងយុទ្ធសាស្ត្រទីផ្សាររបស់សហគ្រាស		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
២	ការស្រាវជ្រាវ និងរៀបចំផែនការបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសតាមវិស័យ		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
៣	ការអភិវឌ្ឍថ្នាលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
៤	ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	នៅភ្នំពេញ (ការិយាល័យកណ្ដាល HQ)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	ពង្រីកវិសាលភាពទៅខេត្តសក្តានុពលនៃប៉ូលសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ						x	x	x	x	x	x
៥	ការរៀបចំយុទ្ធនាការថ្នាក់ជាតិលើការផ្សព្វផ្សាយ និងការបង្កើនការយល់ដឹង	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

៤.២. ការត្រួតពិនិត្យតាមដាន និងការវាយតម្លៃ

នៅក្នុងផ្នែកនេះនឹងលម្អិតអំពីផែនការសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃកម្មវិធីទាំងនៅក្នុងកំឡុងពេលអនុវត្ត និងនៅពេលបញ្ចប់ និងកំណត់អំពីហានិភ័យដែលអាចរាំងស្ទះដល់ការសម្រេចលទ្ធផលនៃកម្មវិធីតាមការរំពឹងទុក។ លទ្ធផលរំពឹងទុក, ការកំណត់សូចនាករជាក់លាក់ដែលអាចវាស់វែងបាន,យន្តការនៃការផ្ទៀងផ្ទាត់លទ្ធផលនិងការសន្មត់ពីហានិភ័យនឹងមានបញ្ជាក់នៅក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

តារាងទី៦៖ ក្របខណ្ឌលទ្ធផលរំពឹងទុកនៃកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស

<table>
<tr><th colspan="4">ក្របខណ្ឌលទ្ធផលរំពឹងទុកនៃកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស
Enterprises Go Digital Program Result Framework</th></tr>
<tr><td colspan="4">បច្ច័យនៃកម្មវិធីគឺស្របទៅនឹង (Aligned with) វិធានការគោលនយោបាយគន្លឹះជាអាទិភាព "បរិវត្តកម្មសហគ្រាស" នៃសសរស្តម្ភ "ធុរកិច្ចឌីជីថល" នៅក្នុងក្របខណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថល២០២១-២០៣៥ និងវិធានការគោលនយោបាយគន្លឹះស្តីពី "ការពង្រឹងភាពធន់ប្រកបដោយចីរភាព និងបរិយាបន្ន" នៃក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និងកម្មវិធីស្តារ និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាក្នុងការរស់នៅជាមួយកូវីដ-១៩តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មីសម្រាប់ឆ្នាំ២០២១-២០២៣" ។</td></tr>
<tr><th>លទ្ធផលរំពឹងទុក
Result Chain</th><th>សូចនាករ
Indicator</th><th>យន្តការផ្ទៀងផ្ទាត់
Mean of Verification</th><th>ការសន្មត់ពីហានិភ័យ
Risk Assumption</th></tr>
<tr><td>លទ្ធផលចុងក្រោយនៃកម្មវិធី (Outcome)៖
ពង្រឹងសមត្ថភាពឌីជីថលរបស់សហគ្រាស តាមរយៈការធ្វើបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស ដើម្បីជំរុញឱ្យសហគ្រាសគ្រប់កម្រិតអាចក្លាយជាភ្នាក់ងារដ៏សកម្មនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច និងធុរកិច្ចឌីជីថល</td><td>សហគ្រាសគ្រប់ទំហំចំនួន ៤,០០០ នឹងទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលសមត្ថភាពបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស ដោយក្នុងនោះមានសហគ្រិនស្ត្រីមិនតិចជាង២៥%</td><td>របាយការណ៍បូកសរុបបញ្ចប់កម្មវិធី</td><td>ការវិវត្តយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ឬបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលដែលពាក់ព័ន្ធមិនបានដំណើរការតាមការរំពឹងទុក</td></tr>
<tr><td>លទ្ធផលរំពឹងទុកទី១៖
បង្កើនការផ្តល់ផលិតផល/សេវាកម្មឌីជីថលប្រកបដោយគុណភាពតាមវិស័យនៅលើថ្នាលបរិវត្តកម្មឌីជីថសហគ្រាស</td><td>• ចំនួន ផលិតផល/សេវាកម្មឌីជីថលដែលបានអនុញ្ញាត (Pre-approved solutions) នៅលើ Enterprises Go Digital Platform មានការកើនឡើងក្នុងនោះមានផលិតផល/សេវាកម្ម ឌីជីថលដែលបង្កើតដោយស្ត្រីមានយ៉ាងតិច២៥%</td><td>របាយការណ៍វឌ្ឍនភាព</td><td>ចំនួនដំណោះស្រាយឌីជីថលក្នុងស្រុកមានតិច (Low number of pre-approved solution) មិនអាចផ្គត់ផ្គង់តម្រូវការ</td></tr>
<tr><td>លទ្ធផលរំពឹងទុកទី២៖
លើកកម្ពស់លទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មាន, បង្កើនការយល់ដឹងអំពីបរិវត្តកម្មឌីជីថល និង ការបណ្តុះបណ្តាលដល់សហគ្រាស</td><td>• ចំនួនសហគ្រាសដែលមកសាកសួរព័ត៌មាននៅមជ្ឈមណ្ឌលបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាស មានការកើនឡើងតាមរយៈយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយ និងការបង្កើនការយល់ដឹង</td><td>របាយការណ៍វឌ្ឍនភាព</td><td></td></tr>
</table>

	• ចំនួនសហគ្រាសដែលចូលវាយតម្លៃកម្រិតត្រៀមខ្លួន (Digital Readiness Assessment) នៅលើ Enterprises Go Digital Portal មានការកើនឡើង • សហគ្រាសនិងអ្នកប្រើប្រាស់ទទួលបានការបណ្ដុះបណ្ដាលពីការប្រើប្រាស់ផលិតផល/សេវាកម្មឌីជីថលមានការកើនឡើង		
លទ្ធផលរំពឹងទុកទី៣៖ លើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ថ្នាលឌីជីថលរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល	• ចំនួនសហគ្រាសដែលបានចុះបញ្ជីអាជីវកម្មតាមរយៈប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីអាជីវកម្មតាមថ្នាលបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន (Online Business Registration) ដែលមាននៅលើថ្នាល CamDX មានការកើនឡើង • ចំនួនអ្នកប្រើប្រាស់ថ្នាលសម្គាល់អត្តសញ្ញាណអតិថិជនឌីជីថល (CamDigiKey) និងថ្នាលឌីជីថលផ្សេងៗទៀតមានការកើនឡើង	របាយការណ៍វឌ្ឍនភាព	

៥

ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ

៥.ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ

ស្ត្រីបានចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាដោយបានចូលរួមផ្តល់ជាកម្លាំងពលកម្ម និងរួមចំណែកស្មើរគ្រប់វិស័យ ប៉ុន្តែការងារដែលស្ត្រីចូលរួមភាគច្រើនគឺស្ថិតក្នុងវិស័យកាត់ដេរ ពាណិជ្ជកម្ម និងទេសចរណ៍ ខណៈដែលវិស័យផ្សេងទៀតនៅមានកម្រិតនៅឡើយ រួមទាំងវិស័យសាធារណៈ។កន្លងមក,រាជរដ្ឋាភិបាលបានយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ក្នុងការដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយជាច្រើនដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងពីសមភាពយេនឌ័រ និងមានគម្រោងជាច្រើនរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក៏បានកំណត់នូវផែនការសកម្មភាពបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ(Gender Mainstreaming Action Plan) ផងដែរ។ កម្មវិធីបរិវត្តកម្មសហគ្រាសឌីជីថលនេះនឹងរៀបចំជាផែនការសកម្មភាពនៃការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រនៅគ្រប់សកម្មភាពដែលត្រូវអនុវត្តនិងរៀបចំជារបាយការណ៍ពីចំនួនស្ត្រីដែលទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីការអនុវត្តកម្មវិធីនេះ។ ព័ត៌មានស្តីពីការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រនឹងរំលេចនៅក្នុងក្របខណ្ឌលទ្ធផលរំពឹងទុក ។

៦

ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ

៦.ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ

តាមរយៈការវិវត្តយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលកត្តាហានិភ័យចម្បងចំនួនពីរដែលអាចបន្ថយបង្អាក់ដល់ការអនុវត្តកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសឱ្យសម្រេចតាមលទ្ធផលរំពឹងទុក។ ហានិភ័យទី១ គឺការវិវត្តឥតឈប់ឈរនៃបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលថ្មីៗ នៅក្នុងទីផ្សារ និងសម្រាប់ការប្រើប្រាស់របស់សហគ្រាសអាចធ្វើឱ្យបច្ចេកវិទ្យាដែលពាក់ព័ន្ធ និងបានដាក់ចេញក្នុងកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសមិនបានដំណើរការតាមការរំពឹងទុក។ការណ៍នេះអាចធ្វើឱ្យសហគ្រាសដែលបានចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលរួចហើយ មានភាពលំបាកក្នុងការបត់បែន សម្របតាមទីផ្សារ និងជាពិសេសបង្កើនប្រសិទ្ធភាពក្នុងប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន។ ចំណែកហានិភ័យទី២ គឺ ចំនួនដំណោះស្រាយឌីជីថលផ្គត់ផ្គង់ដោយអ្នកផ្តល់ផលិតផលសេវាកម្មឌីជីថលមានតិច ឬ មិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់បំពេញតម្រូវការចាប់យកឌីជីថលក្នុងទីផ្សារ។ដូច្នេះមានវិធានការមួយចំនួនដែលបានគិតគូរដើម្បីគ្រប់គ្រងនិងបញ្ចៀសហានិភ័យដែលអាចជាឧបសគ្គរាំងស្ទះក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងចីរភាព។ ការសិក្សាស៊ីជម្រៅនៃនិន្នាការបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលថ្មីៗក្នុងស្រុក គួរធ្វើឡើងជាប្រចាំដើម្បីធានាបានបច្ចុប្បន្នភាពនិងភាពពាក់ព័ន្ធនៃដំណោះស្រាយបច្ចេកវិទ្យា សម្រាប់សហគ្រាស។ បន្ថែមលើនេះការបណ្តុះបណ្តាល និងកិច្ចសហការជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធលើការពង្រឹងសមត្ថភាពក្នុងការអភិវឌ្ឍ និងផលិតដំណោះស្រាយឌីជីថលរបស់អ្នកផ្តល់សេវាកម្មឌីជីថល នឹងមានភាពចាំបាច់ ដើម្បីធានាបានសេវាកម្មប្រកបដោយស្តង់ដារនិងគុណភាពសមស្របសម្រាប់ទីផ្សារ។លើសពីនេះទៀត,ក្នុងសកម្មភាពទី៣នៃកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលនឹងបង្កើតដំណោះស្រាយឌីជីថលមួយចំនួនដើម្បីបម្រើដល់ប្រតិបត្តិការប្រចាំថ្ងៃរបស់ធុរកិច្ច និងសហគ្រាសដូចជាការគ្រប់គ្រងបញ្ជីគណនេយ្យ, ការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស, ការគ្រប់គ្រងសារពើភណ្ឌ, ការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស, ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធបើកប្រាក់បៀវត្ស និងដំណោះស្រាយមួយចំនួនទៀតដែលអាចជួយបំពេញបន្ថែមដល់តម្រូវការរបស់សហគ្រាស។

៧

សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន

៧.សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ការដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវកម្មវិធីបរិវត្តកម្មឌីជីថលសហគ្រាសរំពឹងថានឹងអាចជួយដល់ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពឌីជីថលរបស់សហគ្រាសដូចបានកំណត់ក្នុងក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ និង កម្មវិធីស្តារ និងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាក្នុងការរស់នៅជាមួយកូវីដ-១៩ តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មីសម្រាប់ឆ្នាំ ២០២១-២០២៣ និងជួយជំរុញការអនុវត្តវិធានការគោលនយោបាយនៃក្របខណ្ឌគោល-នយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមឌីជីថល ២០២១-២០៣៥ ឱ្យសម្រេចនូវគោលដៅ ១) ការធ្វើទំនើបកម្មរចនាសម្ព័ន្ធសហគ្រាស និង ២) ការលើកកម្ពស់ការត្រៀមខ្លួនរបស់សហគ្រាសនៅក្នុងស្រុកក្នុងការចាប់យក និងការធ្វើសមាហរណកម្មខ្សែច្រវាក់ផលិតកម្មទៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលនៅក្នុងប្រទេស តំបន់និងសកល។ បើទោះជាកម្មវិធីបានរៀបចំឡើងដោយកំណត់នូវសកម្មភាពជាក់លាក់, លទ្ធផលរំពឹងទុកច្បាស់លាស់ និងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យដែលអាចកើតមាន ប៉ុន្តែកម្មវិធីនេះទាមទារឱ្យមានការសម្របសម្រួល និងការចូលរួមគាំទ្រពីគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធដើម្បីជំរុញការលើកទឹកចិត្តសហគ្រាសឱ្យចាប់យកការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល និង ចូលរួមបង្កើតនូវបរិយាកាសអំណោយផលនានាជូនដល់សហគ្រាសដើម្បីទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ពីបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល និងការគាំទ្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល, វិស័យឯកជន និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍អោយអស់សក្តានុពល និងប្រកបដោយភាពបត់បែនខ្ពស់៕

(+855) 87 888 608
digitaleconomy@mef.gov.kh
www.digitaleconomy.gov.kh

អគារមជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍធុរកិច្ច (BDC), ជាន់ទី១៧, មហាវិថី OCIC,
សង្កាត់ជ្រោយចង្វារ, ខណ្ឌជ្រោយចង្វារ, រាជធានីភ្នំពេញ